

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

KESAN PENTADBIRAN TUN DR. MAHATHIR
TERHADAP SISTEM KEHAKIMAN MALAYSIA
1981-1989

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

MOHAMAD ASROL ARPIDI BIN MAMAT

UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS
2020

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

KESAN PENTADBIRAN TUN DR. MAHATHIR TERHADAP
SISTEM KEHAKIMAN MALAYSIA 1981-1989

MOHAMAD ASROL ARPIDI BIN MAMAT

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

TESIS DIKEMUKAKAN BAGI MEMENUHI SYARAT
UNTUK MEMPEROLEH IJAZAH DOKTOR FALSAFAH

FAKULTI SAINS KEMANUSIAAN
UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS

2020

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

UNIVERSITI
PENDIDIKAN
SULTAN IDRIS
اوپريسي قديديقن سلطان ادريس
SULTAN IDRIS EDUCATION UNIVERSITY

Sila tanda (✓)

Kertas Projek

Sarjana Penyelidikan

Sarjana Penyelidikan dan Kerja Kursus

Doktor Falsafah

✓

INSTITUT PENGAJIAN SISWAZAH

PERAKUAN KEASLIAN PENULISAN

Perakuan ini telah dibuat pada 11 (hari bulan) OGOS (bulan) 2020

i. Perakuan pelajar :

Saya, MOHAMAD AKROL ARPIDI BIN MAMAT, P20151000897, FAK (SILA NYATAKAN NAMA PELAJAR, NO. MATRIK DAN FAKULTI) dengan ini mengaku bahawa disertasi/tesis yang bertajuk KESAN PENTABIRANTUN DR. MAHAATHIR TERHADAP SISTEM KEHAKIMAN MALAYSIA 1981-1989.

adalah hasil kerja saya sendiri. Saya tidak memplagiat dan apa-apa penggunaan mana-mana hasil kerja yang mengandungi hak cipta telah dilakukan secara urusan yang wajar dan bagi maksud yang dibenarkan dan apa-apa petikan, ekstrak, rujukan atau pengeluaran semula daripada atau kepada mana-mana hasil kerja yang mengandungi hak cipta telah dinyatakan dengan se jelasnya dan secukupnya.

SAHILU

Tandatangan pelajar

ii. Perakuan Penyelia:

Saya, PROFESSOR DR. ISHAK SAAT (NAMA PENYELIA) dengan ini mengesahkan bahawa hasil kerja pelajar yang bertajuk KESAN PENTABIRANTUN DR. MAHAATHIR TERHADAP SISTEM KEHAKIMAN MALAYSIA 1981-1989.

(TAJUK) dihasilkan oleh pelajar seperti nama di atas, dan telah diserahkan kepada Institut Pengajian Siswazah bagi memenuhi sebahagian/sepenuhnya syarat untuk memperoleh Ijazah DOKTOR FALSAFAH (SEJARAH) (SLA NYATAKAN NAMA IJAZAH).

02/09/2020

Tarikh

PROFESSOR DR. ISHAK SAAT

Tandatangan Penyelia
PROFESSOR DR. ISHAK BIN SAAT
Professor
Jabatan Sejarah
Fakulti Sains Kemanusiaan
Universiti Pendidikan Sultan Idris

UNIVERSITI
PENDIDIKAN
SULTAN IDRIS

سولتان ايدريس تعليمات جامعة
SULTAN IDRIS EDUCATION UNIVERSITY

INSTITUT PENGAJIAN SISWAZAH /
INSTITUTE OF GRADUATE STUDIES

BORANG PENGESAHAN PENYERAHAN TESIS/DISERTASI/LAPORAN KERTAS PROJEK
DECLARATION OF THESIS/DISSERTATION/PROJECT PAPER FORM

Tajuk / Title:

KESAW KENTABIRAN TUN DR. MAHATHIR
TERHADAP SISTEM KEHAKIMAN MALAYSIA 1981-1989.

No. Matrik / Matric's No.:

P20151000897

Saya / I:

MOHAMAD ASROL ARPIDI BIN MAMAT

(Nama pelajar / Student's Name)

mengaku membenarkan Tesis/Disertasi/Laporan Kertas Projek (Kedoktoran/Sarjana)* ini disimpan di Universiti Pendidikan Sultan Idris (Perpustakaan Tuanku Bainun) dengan syarat-syarat kegunaan seperti berikut:-

acknowledged that Universiti Pendidikan Sultan Idris (Tuanku Bainun Library) reserves the right as follows:-

1. Tesis/Disertasi/Laporan Kertas Projek ini adalah hak milik UPSI.
The thesis is the property of Universiti Pendidikan Sultan Idris
2. Perpustakaan Tuanku Bainun dibenarkan membuat salinan untuk tujuan rujukan dan penyelidikan.
Tuanku Bainun Library has the right to make copies for the purpose of reference and research.
3. Perpustakaan dibenarkan membuat salinan Tesis/Disertasi ini sebagai bahan pertukaran antara Institusi Pengajian Tinggi.
The Library has the right to make copies of the thesis for academic exchange.
4. Sila tandakan (✓) bagi pilihan kategori di bawah / Please tick (✓) for category below:-

☐ **SULIT/CONFIDENTIAL**

Mengandungi maklumat yang berdarjah keselamatan atau kepentingan Malaysia seperti yang termaktub dalam Akta Rahsia Rasmi 1972. / Contains confidential information under the Official Secret Act 1972

☐ **TERHAD/RESTRICTED**

Mengandungi maklumat terhad yang telah ditentukan oleh organisasi/badan di mana penyelidikan ini dijalankan. / Contains restricted information as specified by the organization where research was done.

☒ **TIDAK TERHAD / OPEN ACCESS**

[Signature]

(Tandatangan Pelajar/ Signature)

[Signature]

(Tandatangan Penyelia / Signature of Supervisor)
& (Nama & Cop Rasmi / Name & Official Stamp)

Tarikh: 02/09/2020

PROFESSOR DR. ISHAK BIN SAAT
Professor
Jabatan Sejarah
Fakulti Sains Kemanusiaan

Catatan: Jika Tesis/Disertasi ini **SULIT @ TERHAD**, sila lampirkan surat daripada pihak berkuasa/organisasi berkenaan dengan menyatakan sekali sebab dan tempoh laporan ini perlu dikelaskan sebagai **SULIT** dan **TERHAD**.

Notes: If the thesis is **CONFIDENTIAL** or **RESTRICTED**, please attach with the letter from the organization with period and reasons for confidentiality or restriction.

PENGHARGAAN

Segala Puji bagi Allah s.w.t atas berkat, rahmat dan limpah kurniaan-Nya dalam memberikan ketabahan kepada saya untuk menyiapkan dan menyempurnakan tesis ini.

Di kesempatan ini, saya ingin mengucapkan setinggi-tinggi penghargaan dan jutaan terima kasih kepada **Professor Dr. Ishak Saat** dan **Prof. Madya Dr. Zainuddin Husin**. Beliau selaku penyelia saya, banyak memberi tunjuk ajar, bimbingan, galakan dan nasihat kepada saya sepanjang penulisan tesis ini. Panduan dan tunjuk ajar yang diberikan serta masa yang diluangkan beliau kepada saya amat saya hargai.

Seterusnya, saya juga ingin mengucapkan jutaan terima kasih kepada semua pensyarah di Jabatan Sejarah, Universiti Pendidikan Sultan Idris (UPSI) di atas jasa yang diberikan oleh mereka serta mencurahkan ilmu yang tidak terhingga sepanjang pembelajaran saya di UPSI. Segala ilmu yang dicurahkan serta pengajaran dan pembelajaran yang saya terima akan saya gunakan dengan sebaik mungkin.

Ucapan terima kasih juga diberikan kepada **Cikgu Arba'ahazura Supa'at, Dr. Roslan Muhamad, Dr. Ruhaizan Sulaiman** serta semua rakan-rakan dan individu yang banyak membantu dalam proses menyiapkan tesis ini.

Penghargaan juga ditujukan kepada anggota keluarga saya yang tercinta. Saya ucapkan terima kasih dengan setulus hati kepada bapa saya (**Mamat bin Taib**), ibu saya (**Hanijah binti Awang**) serta kakak saya iaitu (**Che Ropisah binti Mamat**) serta adik-adik di atas dorongan, sokongan, kewangan dan kasih sayang yang dicurahkan kepada saya setiap masa. Atas doa mereka, saya berjaya menimba ilmu di menara gading ini dengan penuh keyakinan dan ketabahan. Semoga ilmu yang diperoleh dapat dimanfaatkan.

Jasa baik kalian akan selalu di kenang.

Sekian, terima kasih.

MOHAMAD ASROL ARPIDI BIN MAMAT,
Kampung Jejulok,
Simpangan,
16200 Tumpat,
Kelantan Darul Naim.

ABSTRAK

Kajian ini bertujuan untuk menilai campur tangan dan perluasan kuasa Tun Dr. Mahathir (eksekutif) terhadap bidang kuasa badan kehakiman terutama sepanjang berlakunya krisis perlembagaan pada tahun 1988. Krisis tersebut juga menyaksikan perluasan kuasa eksekutif terhadap badan kehakiman serta penggantungan dan pemecatan Ketua Hakim Negara dan hakim Mahkamah Agung. Krisis 1988 dianggap klimaks terhadap campur tangan eksekutif terhadap bidang kuasa badan kehakiman. Ramai berpendapat bahawa penyingkiran Ketua Hakim Negara (Tun Salleh Abas) adalah merupakan titik tolak di mana badan kehakiman di negara ini mula kehilangan kuasa dan kebebasannya. Kajian ini dilakukan dengan menggunakan kaedah kualitatif dan kronologi yang mana ianya bersifat subjektif, sumber maklumat kajian ini diperoleh dan diambil daripada sumber berbentuk primer dan sekunder. Data dikumpul dan dianalisis dengan menggunakan sumber daripada dokumen daripada Arkib Negara Malaysia, perpustakaan, laporan peristiwa, ucapan tokoh, Akta, Penyata Rasmi Dewan Negara dan Dewan Rakyat, laporan daripada akhbar, jurnal undang-undang atau buletin, kajian lepas, kertas seminar dan juga melalui buku. Dapatan kajian menunjukkan bahawa ketika berlakunya krisis perlembagaan tahun 1988, bidang kuasa badan kehakiman sangatlah lemah dan berada di bawah kawalan pihak eksekutif yang ketika itu dipimpin oleh Tun Dr. Mahathir sebagai Perdana Menteri Malaysia. Beberapa pindaan dan perubahan dilakukan terhadap kandungan Perlembagaan Persekutuan bertujuan untuk meluaskan bidang kuasa eksekutif dan seterusnya meneguhkan bidang kuasa dan peranan badan kehakiman. Campur tangan dan perluasan kuasa ini juga dilihat memberi kesan jangka panjang dan cukup mendalam terhadap bidang kuasa badan kehakiman. Kesimpulannya, badan kehakiman di negara ini kehilangan kuasa dan peranan yang sememangnya termaktub di dalam Perlembagaan Persekutuan. Peristiwa ini meninggalkan implikasi negatif terhadap badan kehakiman akibat perluasan kuasa secara keterlaluan oleh pihak eksekutif ketika itu. Perubahan dan pembaikan terpaksa dilakukan oleh beberapa pemimpin yang datang kemudiannya bertujuan untuk memulihkan semula bidang kuasa dan sistem kehakiman di negara ini.

IMPACT OF TUN DR. MAHATHIR'S ADMINISTRATION TOWARDS THE MALAYSIAN JUDICIARY SYSTEM 1981-1989

ABSTRACT

The study was aimed at evaluating the intervention and expansion of Tun Dr. Mahathir (executive) against the jurisdiction of the judiciary, especially during the constitutional crisis in 1988. The crisis also saw the expansion of executive powers on the judiciary and the suspension and dismissal of the Chief Justice and Supreme Court judge. The 1988 crisis is considered climax against executive intervention over the jurisdiction of the judiciary. Many consider that the removal of the Chief Justice (Tun Salleh Abas) is a minus point where the judiciary in the country is beginning to lose power and independency. This study was done using the qualitative method and the chronology of which it is subjective, the source of information of this study is obtained and taken from primary and secondary sources of nature. Data collected and analyzed by using resources from document from the National Archives of Malaysia, library, events report, figures, acts, official statement of the Senate and the House of Representatives, reports from newspapers, legal journals or bulletins, past studies, seminar papers and also through books. The findings showed that during the aftermath of the constitutional crisis of the year 1988, the jurisdiction of the judiciary was very weak and under the control of the Executive party which was then led by Tun Dr. Mahathir as prime Minister of Malaysia. Several amendments and changes made to the content of the Federal Constitution aimed at extending the executive jurisdiction and subsequently limiting the jurisdiction and role of the judiciary. The intervention and expansion of this authority has also been seen to give long-term and profound impact on the jurisdiction of the judiciary. In conclusion, the judiciary in this country is losing power and a role that is indeed within the Federal Constitution. This event left negative implications on the judiciary as a result of excessive power expansion by the executive. The change and repair had to be done by several leaders who came from then aimed at restoring the jurisdictions and judicial systems in the country.

SENARAI KANDUNGAN

Muka Surat

PERAKUAN KEASLIAN PENULISAN	ii
PENGESAHAN PENYERAHAN TESIS	iii
PENGHARGAAN	iv
ABSTRAK	v
ABSTRACT	vi
SENARAI KANDUNGAN	vii
SENARAI JADUAL	xiii
SENARAI RAJAH	xiv
SENARAI SINGKATAN	xv
SENARAI LAMPIRAN	xviii

BAB 1 PENDAHULUAN

1.1	Pengenalan	1
1.2	Permasalahan Kajian	4
1.3	Objektif Kajian	6
1.4	Kepentingan Kajian	7
1.5	Kajian Lepas	8
1.6	Kaedah Kajian	21
1.7	Skop dan Batasan Kajian	25
1.8	Susunan Bab	26
1.9	Definisi Istilah	29
1.9.1	Kebebasan Kehakiman	30

1.9.2	Kepimpinan Autokratik	41
1.9.3	Kepimpinan Diktator	42
1.10	Latar Belakang Sistem Pemerintahan di Malaysia	43
1.10.1	Badan Eksekutif	45
1.10.2	Badan Perundangan	46
1.10.3	Badan Kehakiman	47
1.11	Kesimpulan	48

BAB 2 HUBUNGAN TUN DR. MAHATHIR DENGAN BADAN KEHAKIMAN

2.1	Pengenalan	50
2.2	Tahun 1981 hingga 1984	52
2.3	Tahun 1984 hingga 1988	75

BAB 3 KRISIS KEPIMPINAN UMNO ERA TUN DR. MAHATHIR SEHINGGA PENGHARAMAN UMNO

3.1	Pengenalan	86
3.2	Pertubuhan Kebangsaan Melayu Bersatu (Pekembar)	87
3.3	UMNO dan Akta Pertubuhan	90
3.4	Perspektif Sejarah Krisis dalam UMNO	96
3.5	Krisis Kepimpinan Era Tun Dr. Mahathir Mohamad	98
3.6	Pertandingan Jawatan Timbalan Presiden Parti Tahun 1981	100
3.7	Pertandingan Jawatan Timbalan Presiden Kali Kedua pada Tahun 1984	104
3.8	Krisis Sebelum Menjelang Perhimpunan Agung UMNO 1987	105

3.9	Penentangan Terhadap Kepimpinan Tun Dr. Mahathir	107
3.10	Perhimpunan Agung UMNO Ke-38	111
3.11	Keputusan Pemilihan Parti di Mesyuarat Agung Ke-38	118
3.12	Peristiwa Selepas Perhimpunan Agung	120
3.13	Penentangan Terhadap Pucuk Kepimpinan	126
3.14	Faktor Wujudnya Krisis dalam UMNO	130
3.15	Kesimpulan	131

Bab 4 KRISIS ANTARA TUN DR. MAHATHIR DAN BADAN KEHAKIMAN

4.1	Pengenalan	133
4.2	Faktor-faktor yang Mempengaruhi Krisis	134
4.2.1	Kes BMF - Petronas Mengambil alih Bank Bumiputra	135
4.2.2	Kes Tun Dr. Mahathir vs Tengku Razaleigh Hamzah	137
4.2.3	Kes UEM Pertama	139
4.2.4	Kes UMNO 11	140
4.2.5	Dakwaan Berat Sebelah dalam Kes UMNO	145
4.2.6	Persidangan Sembilan Hakim	149
4.2.7	Kes Rayuan Parti UMNO	150
4.2.8	Kes Penahanan Tan Sri Raja Khalid	151
4.2.9	Kes bagi Kesalahan Agama Islam	153
4.2.10	Surat Tun Salleh Abas kepada Yang Di-Pertuan Agong	157
4.2.11	Cubaan Menyingkirkan Hakim Harun Hashim	163
4.2.12	Kes JP Berthelsen vs <i>Director General of Immigration</i>	164

4.2.13	Kes <i>Public Prosecutor vs Dato' Yap Peng</i>	167
4.2.14	Kes Lim Kit Siang vs <i>United Engineers (M) Berhad</i>	168
4.2.15	Kes Persatuan Aliran Kesedaran Negara vs Kementerian Dalam Negeri	171
4.2.16	Kes Karpal Singh vs Kementerian Dalam Negeri	173
4.2.17	Kes Pindaan Kanun Acara Jenayah	174
4.2.18	Kes Teoh Eng Huat vs Kadhi Pasir Mas	176
4.2.19	Pertukaran Hakim Dato' Harun Hashim	178
4.2.20	Kes Kuasa Peguam Negara	179
4.2.21	Kes Penahanan Beramai-ramai ketika Operasi Lalang	180
4.2.22	Keputusan Kes Rayuan UEM Kedua	181
4.2.23	Kenaikan Pangkat Hakim Dato' Harun Hashim	183
4.2.24	Hubungan Tun Dr. Mahathir dengan Badan Kehakiman	186
4.2.25	Kes Pertuduhan Terhadap Tun Dr. Mahathir kerana Tidak Menghormati Mahkamah	189
4.2.26	Tun Salleh Abas Menjawab Kritikan Tun Dr. Mahathir	191
4.3	Kritikan Tun Dr. Mahathir Terhadap Badan Kehakiman	193
4.3.1	Kritikan Tun Dr. Mahathir Terhadap Hakim Dato' Harun Hashim serta Pendirian Tun Salleh Abas	196
4.3.2	Kritikan Tun Dr. Mahathir Terhadap Badan Kehakiman di Parlimen	198
4.3.3	Kritikan Tun Dr. Mahathir Terhadap Badan Kehakiman dalam Majalah <i>Business Times</i>	199
4.3.4	Kritikan Tun Dr. Mahathir Terhadap Badan Kehakiman dalam <i>New Straits Times</i>	200

4.4	Konflik Tun Dr. Mahathir dengan Ketua Hakim Negara	203
4.5	Kesimpulan	224

Bab 5 CAMPUR TANGAN DAN PERLUASAN KUASA TUN DR. MAHATHIR TERHADAP KEHAKIMAN MALAYSIA

5.1	Pengenalan	226
5.2	Eksekutif Mempengaruhi Badan Kehakiman	228
5.3	Pindaan Akta Keselamatan Dalam Negeri (ISA)	232
5.4	Pindaan Akta Rahsia Rasmi (OSA)	236
5.5	Pindaan Akta Pertubuhan 1966	240
5.6	Pindaan Akta Penerbitan dan Mesin Cetak	242
5.7	Pindaan Akta Polis	247
5.8	Pindaan Akta Imigresen	251

5.9	Pemecatan Tun Salleh Abas	252
5.10	Penggantungan Tugas Lima Hakim Mahkamah Agung	262
5.11	Pemecatan Tan Sri Wan Suleiman	276
5.12	Pemecatan Datuk George Seah	279
5.13	Cadangan untuk Menyingkirkan Hakim Harun Hashim di Parlimen	280
5.14	Membentuk Tribunal bagi Memecat Hakim	281
5.14.1	Tribunal Pertama	281
5.14.2	Tribunal Kedua	285
5.15	Kesimpulan	288

Bab 6 IMPLIKASI CAMPUR TANGAN DAN PERLUASAN KUASA TUN DR. MAHATHIR TERHADAP KEHAKIMAN MALAYSIA

6.1	Pengenalan	289
6.2	Pindaan Perlembagaan Berhubung dengan Kuasa Hakim	290
6.3	Pindaan Perkara 121 Perlembagaan Persekutuan: Bertujuan Menghapuskan Interpretasi Hakim	292
6.4	Keputusan Penghakiman Tidak Telus dan <i>Bias</i>	303
6.5	Penyalahgunaan Kuasa Eksekutif Terhadap Badan Kehakiman	307
6.6	Kedudukan Badan Kehakiman Menjadi Lemah dan Kehilangan Kuasa serta Peranan	312
6.7	Menghakis Keyakinan dan Kepercayaan Rakyat Terhadap Integriti Badan Kehakiman	314
6.8	Penyalahgunaan Akta Keselamatan Dalam Negeri (ISA)	316
6.9	Hak Kebebasan Asasi dan Aktiviti Politik	317
6.10	Menyekat Kebebasan Hakim dalam Membuat Keputusan Mahkamah	318
6.11	Kritikan Dalam dan Luar Negara Terhadap Eksekutif	319
6.12	Semakan Semula Krisis Perlembagaan 1988	323
6.13	Kesimpulan	329

Bab 7 RUMUSAN 330

BIBLIOGRAFI 346

LAMPIRAN 362

SENARAI JADUAL

No. Jadual	Muka Surat
3.1 Keputusan Pertandingan bagi Jawatan Timbalan Presiden dan Naib Presiden Tahun 1981	103
3.2 Senarai Tokoh yang Menyokong <i>Team B</i>	114
3.3 Jumlah Bahagian UMNO	116
3.4 Bilangan Pencalonan bagi Jawatan Presiden dan Timbalan Presiden di Perhimpunan Agung UMNO Ke-38 pada 24 April 1987	117
3.5 Senarai Nama Menteri dan Timbalan Menteri daripada <i>Team B</i> yang Digugurkan atau Meletakkan Jawatan	121
5.1 Senarai Hakim yang Dilantik bagi Tribunal Kedua	271
5.2 Senarai Ahli Tribunal Pertama	283
5.3 Senarai Ahli Tribunal Kedua	287

SENARAI RAJAH

No. Rajah

Muka Surat

1.1	Definisi Istilah	30
1.2	Doktrin Pemisahan Kuasa	44

SENARAI SINGKATAN

ABIM	Angkatan Belia Islam Malaysia
API	Angkatan Pemuda Insaf
ASPK	Akta Suruhanjaya Perlantikan Kehakiman
AWAS	Angkatan Wanita Sedar
AWSJ	<i>Asian Wall Straits Journal</i>
BBC	<i>BBC News World</i>
BMA	<i>British Military Army</i>
BMF	<i>Bumiputra Malaysia Finance</i>
BN	Barisan Nasional
CLJ	<i>Current Law Journal</i>
DAP	<i>Democratic Action Party</i>
DBP	Dewan Bahasa & Pustaka
DR.	Seseorang yang dianugerahkan Ijazah Doktor Falsafah (Ph.D)
DUN	Dewan Undangan Negeri
EGM	<i>Extraordinary General Meeting</i>
Hamin	Hizbul Muslimin
ISA	<i>Internal Security Act</i>
Iccpr	<i>International Covenant on Civil and Political Right</i>
Iccpr	<i>International Covenant on Economic, Social and Culture Rights</i>

Jaco	<i>Judicial Appointments and Conduct Ombudsman</i>
KWSP	Kumpulan Wang Simpanan Pekerja
MCA	<i>Malayan Chinese Association</i>
MLJ	<i>Malayan Law Journal</i>
MPAJA	<i>Malayan People's Anti-Japanese Army</i>
MT	Majlis Tertinggi
MRR	Majlis Raja-Raja
NGO	<i>Non Government Organisation</i>
OSA	<i>Official Secrets Act/Akta Rahsia Rasmi</i>
PAS	Parti Islam SeMalaysia
Pekembar	Pertubuhan Kebangsaan Melayu Bersatu
PBB	Piagam Bangsa-Bangsa Bersatu
PETA	Pembela Tanah Air
PKM	Parti Komunis Malaya
PKMM	Parti Kebangsaan Melayu Malaya
PNM	Perpustakaan Negara Malaysia
PRU	Pilihan Raya Umum
PAU	Perhimpunan Agung UMNO
QC	<i>Queen's Counsel</i>
SPK	Suruhanjaya Perlantikan Kehakiman
Tun	Anugerah Gelaran Tertinggi di Malaysia yang hanya boleh dikurniakan oleh yang Di-Pertuan Agong yang setaraf dengan gelaran "Lord" di United Kingdom.
Udhr	<i>Universal Declaration of Human Right</i>

UKM	Universiti Kebangsaan Malaysia
UMBC	<i>University of Maryland, Baltimore Country</i>
UEM	<i>United Engineers Malaysia Bhd.</i>
UiTM	Universiti Institut Teknologi Mara
UMNO	<i>United Malay National Organisation</i>
UPSI	Universiti Pendidikan Sultan Idris
YDPA	Yang Di-Pertuan Agong

SENARAI LAMPIRAN

LAMPIRAN	Muka Surat
A Senarai Ahli Majlis Tertinggi UMNO 24 April 1987	91
B Keputusan bagi Pertandingan Jawatan Presiden dan Tim. Presiden UMNO 1981 & 1984	103
C Senarai Penamaan Calon UMNO Peringkat Bahagian Tahun 1987	116
D Cara Pemilihan UMNO Baru	151
E Dakwaan Terhadap Ketua Hakim Negara	208
F <i>Affected Judges</i>	252
G Hakim Mahkamah Agung Digantung	262
H <i>King Appointments Tribunal</i>	281
I Senarai Hakim yang Dilantik bagi Tribunal Pertama	283
J Senarai Hakim yang Dilantik bagi Tribunal Kedua	287
K Bekas Hakim Dedah Dr. Mahathir Pinda Perlembagaan Kawal Hakim	290
L Pindaan Perkara 121 Perlembagaan Persekutuan	292

BAB 1

PENDAHULUAN

Kajian ini akan menganalisis kesan pentadbiran Tun Dr. Mahathir (Perdana Menteri Malaysia) terhadap sistem kehakiman di negara ini pada tahun 1981-1989. Kesan pentadbiran Tun Dr. Mahathir (eksekutif) terhadap sistem kehakiman dapat dilihat khususnya melalui beberapa siri campur tangan dan perluasan kuasa terhadap badan ini. Eksekutif dan kehakiman adalah merupakan cabang kepada sistem kerajaan persekutuan di negara ini. Campur tangan dan perluasan kuasa Tun Dr. Mahathir dilihat mencapai kemuncak dalam krisis perlembagaan pada tahun 1988, salah satu faktor berlakunya krisis ini adalah rentetan daripada peristiwa pemilihan jawatankuasa tertinggi Pertubuhan Kebangsaan Melayu Bersatu (Pekembar) atau UMNO pada tahun 1987, dan diikuti oleh beberapa faktor lain yang turut menyumbang kepada berlakunya perluasan kuasa tersebut. Peristiwa ini bermula

dengan kritikan, campur tangan secara langsung dan tidak langsung dalam kes mahkamah yang melibatkan eksekutif dan kerajaan. Kemudiannya diikuti dengan penggantungan tugas dan pemecatan Ketua Hakim Negara, Tun Salleh Abas¹ serta dua orang hakim Mahkamah Agung iaitu Tan Sri Wan Suleiman dan Datuk George Seah atas pertuduhan "salah laku kehakiman".² Selepas itu, Tun Dr. Mahathir, Perdana Menteri Malaysia mengemukakan pindaan terhadap undang-undang di Dewan Rakyat yang bertujuan untuk menyekat kebebasan kehakiman yang secara langsung melemahkan sistem kehakiman.

Pemecatan Ketua Hakim Negara oleh Tun Dr. Mahathir dengan menggunakan kuasa Yang Di-Pertuan Agong adalah merupakan suatu perkara yang sepatutnya tidak berlaku terutamanya dalam kalangan negara Komanwel,³ yang mengamalkan sistem pengasingan kuasa antara eksekutif, perundangan dan kehakiman. Hal yang demikian ini tidak pernah berlaku sama ada di England mahupun mana-mana negara Komanwel

¹ Tun Mohamed Salleh bin Abas was the first Lord President of the Supreme Court of Malaysia. Born in the state of Terengganu, Tun Salleh Abas, as he was often referred to, read law at the University of Aberystwyth, Wales and was called to the English Bar in 1954. He was elevated to the then Federal Court Bench by direct appointment in 1979. This privilege was granted to him in recognition of his long-standing experience and service as Solicitor-General of Malaysia since 1966. Lihat Foong, J. *Malaysian Judiciary: A Record*, Second Edition, Sweet & Maxwell Asia Pte Ltd, Petaling Jaya, 2002, hlm. 75.

² Penggantungan lima orang Hakim Mahkamah Agung adalah di bawah Artikel 125(5) Perlembagaan Persekutuan. Lihat Ucapan Perbahasan Tuan Lee Lam Thye (Bukit Bintang) di Dewan Rakyat ketika membentangkan Usul Menangguhkan Mesyuarat di Bawah Peraturan Mesyuarat 18: Hakim Mahkamah Agung Penggantungan Jawatan pada 07 Julai 1988, hlm. 4256. Ucapan Perbahasan Dr. Tan Seng Giaw (Kepong) ketika Membentangkan Rang Undang-undang Perbekalan 1989 dan Usul Anggaran Pembangunan 1989 di Dewan Rakyat pada 02 November 1988, hlm. 7230. *The Malayan Law Journal, Tribunal Report on the Dismissal of Tun Salleh Abas*, Vol. 3, Malayan Law Journal PTE. LTD., Singapore: Kuala Lumpur, 1988. hlm. xxxiii. Lihat juga Ucapan Perbahasan Tuan Liew Ah Kim (Seputeh) di Dewan Rakyat ketika membentangkan Rang Undang-undang Perbekalan 1989 serta Usul Anggaran Pembangunan 1989 pada 04 November 1988, hlm. 7591.

³ The Lord President of Malaysia, Tun Salleh Abbas, was dismissed from his office on 08 August 1988 after a six-member tribunal appointed by Yang Di-Pertuan Agong found him guilty on five charges of misconduct and misbehaviour. The allegations of misconduct arose from Tun Salleh's defence of the judiciary against attacks by the Prime Minister Datuk Seri Dr. Mahathir Mohamad and which led to his suspension on 29 May 1988. The hearing into the allegations against Tun Salleh started on June 29 1988 and resulted in a report submitted by the tribunal to the Yang Di-Pertuan Agong. Lihat *The Malayan Law Journal, Tribunal Report on the Dismissal of Tun Salleh Abas*, Vol. 3, Malayan Law Journal PTE. LTD., Singapore: Kuala Lumpur, 1988. hlm. xxxiii.

yang lain.⁴ Tambahan pula, dakwaan ke atas Tun Salleh Abas dan hakim Mahkamah Agung dilihat sebagai daif dan tidak berasas jika dilihat dari sudut pandangan Majlis Peguam Malaysia.⁵ Mereka melihat dakwaan ini sebagai tindakan pihak eksekutif yang dipimpin oleh Tun Dr. Mahathir sebagai Perdana Menteri Malaysia yang cuba untuk menggugat kebebasan sistem kehakiman dan keluhuran undang-undang (rule of law) di dalam negara ini ketika itu.⁶ Hal yang demikian ini dinyatakan sebagaimana berikut iaitu:

"In what was considered by the legal fraternity as an unfortunate event, on May 31, 1988 he was suspended on a charge of 'gross misbehaviour'. Under Article 125 (3) of the Malaysian Constitution, a Tribunal was constituted to try the Lord President for a charge which arose from a letter written by Tun Salleh Abas to the King, expressing concern over attacks made on the judiciary by the Prime Minister."⁷

Badan Kehakiman Malaysia adalah merupakan salah satu daripada cabang pentadbiran kerajaan di negara ini. Manakala dua badan lagi iaitu eksekutif dan perundangan. Pembahagian kepada tiga cabang kerajaan ini memberi gambaran kepada masyarakat umum dan tanggapan masyarakat di peringkat antarabangsa berkaitan dengan sistem pengasingan kuasa yang dipraktikkan di negara ini. Sistem pengasingan kuasa ini juga dilaksanakan oleh beberapa negara di dunia. Pada asasnya sistem pentadbiran kerajaan dibahagikan kepada tiga cabang pentadbiran iaitu badan eksekutif, perundangan dan kehakiman. Namun begitu, walaupun negara di dunia mengamalkan konsep pemisahan kuasa tetapi amalan bagi setiap negara adalah

⁴ Penyata Rasmi Dewan Rakyat, Parlimen Ketujuh, Penggal Kedua, Mesyuarat Pertama, 31 Oktober 1988, Parlimen Malaysia, Kuala Lumpur, hlm. 6894.

⁵ Laporan Panel Tokoh Terkemuka Untuk Mengkaji Semula Krisis Badan Kehakiman 1988 di Malaysia, Kuala Lumpur, 26 Julai 2008, hlm. 5.

⁶ *Ibid.* Lihat juga Ucapan Perbahasan Dr. Tan Seng Giaw (Kepong) ketika Membentangkan Rang Undang-undang Perbekalan 1989 dan Usul Anggaran Pembangunan 1989 di Dewan Rakyat pada 02 November 1988, hlm. 7230.

⁷ Foong, J. *Malaysian Judiciary: A Record*. Second Edition, Sweet & Maxwell Asia Pte Ltd, Petaling Jaya, 2002, hlm. 75.

berbeza. Jika kita meneliti amalan pemisahan kuasa yang diamalkan oleh negara Barat seperti Amerika Syarikat, keahlian bagi setiap cabang kerajaan tersebut adalah terdiri daripada individu yang berbeza.

Namun begitu, konsep pemisahan kuasa yang diamalkan di Malaysia adalah berbeza dengan negara Barat. Hal yang demikian ini adalah kerana dalam sistem pemerintahan di Malaysia, anggota eksekutif secara automatik merupakan ahli bagi dewan perundangan. Pihak eksekutif terlibat secara langsung dalam merangka, membahas dan meluluskan undang-undang di dewan perundangan. Dengan kata lain eksekutif adalah perundangan dan perundangan juga adalah eksekutif. Sistem kehakiman pula haruslah bebas dan tidak boleh terikat kepada mana-mana pihak bagi menjamin keadilan dalam membuat keputusan dalam mahkamah.

1.2 Permasalahan Kajian

Campur tangan dan perluasan kuasa Tun Dr. Mahathir pada tahun 1981-1989 merupakan suatu peristiwa yang membawa kepada penglibatan Majlis Raja-Raja.⁸ Majlis Raja-Raja adalah merupakan badan penasihat kepada Yang Di-Pertuan Agong berhubung dengan perlantikan Ketua Hakim Negara dan Ketua Hakim bagi setiap

---

⁸ Majlis Raja-Raja memperlihatkan inisiatif yang kreatif ketika kerajaan persekutuan terlibat dalam krisis dengan badan kehakiman akibat penggantungan dan kemudian pemecatan Ketua Hakim Negara, Tun Salleh Abas pada tahun 1988. Majlis dikatakan melahirkan rasa prihatin dengan krisis yang menggonggong integriti dan kebebasan kehakiman itu. Majlis dikatakan mencadangkan masalah itu diselesaikan dan bekas ketua badan kehakiman itu diperkenankan menghadap Yang di-Pertuan Agong. Cadangan itu bagaimanapun tidak berlaku dan Tun Salleh akhirnya dipecat juga daripada jawatannya. Walau apa pun yang berlaku, majlis telah mengambil inisiatif untuk meredakan keadaan. Perkara ini dilakukan tanpa rujukan kepada mana-mana peruntukan khusus. Masalah tidak berlakunya cadangan yang diusulkan oleh majlis itu lebih bertumpu kepada Yang di-Pertuan Agong yang terlibat secara langsung dalam krisis berkenaan. Lihat Abdul Aziz Bari, *Majlis Raja-Raja : Kedudukan dan Peranan dalam Perlembagaan Malaysia*, Dewan Bahasa dan Pustaka, Kuala Lumpur, 2006, hlm. 57-58.

Mahkamah Persekutuan,⁹ Mahkamah Tinggi dan Mahkamah Rayuan.¹⁰ Ramai pemerhati dan penganalisis politik di Malaysia mempunyai percanggahan pendapat dalam mengklasifikasikan corak pemerintahan yang dilaksanakan oleh Tun Dr. Mahathir di negara ini. Ada antara pengkaji ini yang beranggapan bahawa Tun Dr. Mahathir telah mengubah suai bentuk sistem pemerintahan demokrasi.¹¹

Ada dalam kalangan penganalisis politik yang berpandangan bahawa Malaysia menjalankan sistem pemerintahan separa demokrasi¹² dan ada juga yang menganggap bahawa Malaysia mengamalkan sistem pemerintahan berbentuk authoritarianisme.¹³ Siri campur tangan dan perluasan kuasa Tun Dr. Mahathir terhadap sistem kehakiman di negara ini dilihat semakin memuncak setelah beberapa kes mahkamah yang didapati tidak memihak kepada pihak eksekutif dan pengharaman terhadap parti *United Malay National Organization* (UMNO) pada tahun 1987. Dengan ini Tun Dr. Mahathir mendakwa hakim sebagai anti-Mahathir atau anti-UMNO dan bermulalah berlakunya konflik antara Tun Dr. Mahathir dan badan kehakiman di negara ini.

Berdasarkan kepada campur tangan dan perluasan kuasa yang dilakukan oleh Tun Dr. Mahathir terhadap badan kehakiman yang berlaku pada tahun 1981-1989, justeru kajian ini dilakukan adalah untuk melihat faktor yang membawa kepada

⁹ Nor Hafizah Mohd Badrol Afendi, *Pemakaian Doktrin Ikatan Dulu* dalam Farid Sufian Shuaib et. all., *Sumber Undang-undang Malaysia: Artikel Terpilih*, Jilid 2, Dewan Bahasa & Pustaka, Kuala Lumpur, 2007, hlm. 157.

¹⁰ *Malayan Law Journal* (MLJ), Vol. 2, 1997, hlm. 701. Lihat juga Nor Hafizah Mohd Badrol Afendi, *Pemakaian Doktrin Ikatan Dulu* dalam Farid Sufian Shuaib et. all., *Sumber Undang-undang Malaysia: Artikel Terpilih*, Jilid 2, Dewan Bahasa & Pustaka, Kuala Lumpur, 2007, hlm. 157.

¹¹ Means, G.P., (1976). *Malaysian Politics*. Ed. 2. London: Hodder and Stoughton. hlm. 3. Milne, R.S. & Mauzy, D.K., (1977). *Politics and Government in Malaysia*. Singapore: Federal Publications. hlm. 12. Lihat juga Von Vorys, K., (1975). *Democracy Without Consensus*. Princeton: Princeton University Press. hlm.6.

¹² Zakaria Hj. Ahmad, (1989). Malaysia's semi-democracy, in *Democracy in developing countries*, Diamond, L., Linz, J.C., dan Lipset (eds.). Vol. 3 Asia. Boulder: Lynne Rienner. hlm. 2.

¹³ Crouch, H., (1996). *Government and society in Malaysia*. New South Wales: Allen & Unwin. hlm. 8.

berlakunya campur tangan Tun Dr. Mahathir dalam bidang kuasa badan kehakiman, faktor yang membawa kepada tercetusnya krisis antara pihak eksekutif dengan badan kehakiman dan perluasan kuasa yang dilakukan eksekutif terhadap badan kehakiman. Selain itu, pengkaji juga akan menganalisis implikasi perluasan kuasa yang dilakukan oleh Tun Dr. Mahathir yang mewakili pihak eksekutif dalam cubaan meneghadkan bidang kuasa badan kehakiman di negara ini. Krisis dan konflik antara kedua-dua badan ini menjadi bertambah parah apabila Ketua Hakim Negara dan dua Hakim Mahkamah Agung disingkirkan daripada jawatannya walaupun hakikatnya jawatan ini dijamin di sisi Perlembagaan Persekutuan.¹⁴

1.3 Objektif Kajian

Objektif kajian yang hendak dicapai iaitu:

1. Membincangkan secara khusus suasana hubungan antara Tun Dr. Mahathir dan badan kehakiman pada peringkat permulaan beliau dilantik sebagai Perdana Menteri Malaysia sehingga kemuncak krisis pada tahun 1988 serta faktor yang membawa kepada wujudnya konflik dan krisis tersebut.
2. Mengkaji dengan lebih mendalam campur tangan dan perluasan kuasa yang dilakukan oleh Tun Dr. Mahathir kepada badan kehakiman.

---

¹⁴ Penyata Rasmi Dewan Rakyat, Parlimen Ketujuh, Penggal Ketiga, Mesyuarat Ketiga 14 Disember 1989, Parlimen Malaysia, Kuala Lumpur, hlm. 11123. HARAKAH, Ghafar Enggan Jawab Soalan Ketua Hakim, 3 November 1989. Lihat juga Ucapan Perbahasan Dr. Tan Seng Giaw (Kepong) ketika Membentangkan Rang Undang-undang Perbekalan 1989 dan Usul Anggaran Pembangunan 1989 di Dewan Rakyat pada 02 November 1988, hlm. 7230.

3. Menganalisis implikasi daripada campur tangan dan perluasan kuasa serta kawalan Tun Dr. Mahathir terhadap badan kehakiman di negara ini.

1.4 Kepentingan Kajian

Kajian ini dilihat amat penting yang mana ianya berperanan sebagai penyumbang kepada percambahan dan pengembangan ilmu pengetahuan terutama dalam bidang sejarah serta merupakan satu keperluan penting masa kini dan masa mendatang. Kajian ini diharap akan menjadi rekod sejarah mengenai kesan pentadbiran Tun Dr. Mahathir yang melibatkan campur tangan dan perluasan kuasa beliau selaku pihak eksekutif serta implikasinya terhadap institusi kehakiman di negara ini. Diharap kajian ini akan merintis jalan bagi penyelidikan yang lebih meluas lagi di masa hadapan. Kajian ini berkisar tentang kesan pentadbiran Tun Dr. Mahathir terhadap badan kehakiman yang pernah berlaku sekitar tahun 1980-an. Seterusnya kajian ini juga diharap akan dapat dijadikan sebagai rujukan bagi kes krisis Tun Dr. Mahathir terhadap badan kehakiman yang berlaku sehingga sampai pada kemuncaknya iaitu pada tahun 1988 dengan pemecatan Tun Salleh Abas dan dua Hakim Mahkamah Agung. Kajian ini memberikan fokus yang khusus terhadap faktor dan implikasi campur tangan dan perluasan kuasa yang melibatkan kawalan Tun Dr. Mahathir terhadap badan kehakiman.

Selain itu, kajian ini dilihat amat penting sebagai rujukan akademik bagi semua lapisan masyarakat terutama golongan muda dan golongan berumur dalam proses memahami dengan lebih mendalam berkaitan peristiwa sejarah terutama

tentang percaturan kuasa antara eksekutif dan badan kehakiman yang pernah berlaku di negara ini. Melalui peristiwa ini, ianya berperanan menjadi cerminan pada masa hadapan bagi kedua-dua pihak khususnya dan orang ramai secara amnya. Ianya mempunyai hubung kait yang rapat dengan keseluruhan dinamika sosial dan sejarah percaturan kuasa antara badan pemerintah yang sepatutnya terpisah daripada badan kehakiman di negara ini. Dengan memberi pendedahan terhadap campur tangan dan perluasan kuasa Tun Dr. Mahathir dan implikasinya terhadap badan kehakiman, peristiwa ini diharap akan dapat dijadikan ikhtibar dan pengajaran daripada kejadian yang berlaku pada masa hadapan terutama terhadap keteguhan eksekutif, perundangan dan kehakiman Malaysia sebagai sebuah badan pemerintahan yang berdiri teguh di negara ini.

1.5 Kajian Lepas

Kajian yang dilakukan oleh pengkaji sebelum ini rata-rata adalah berkisar kepada penerangan tentang krisis UMNO dan rentetan daripada krisis ini dikatakan sebagai salah satu faktor penyumbang kepada berlakunya krisis perlembagaan yang berlaku pada tahun 1988. Pengkaji pada kebiasaannya lebih memfokuskan kepada pertikaian yang berlaku dalam UMNO dan secara sepintas lalu sahaja menyentuh berkaitan pemecatan Tun Salleh Abas dan Hakim Mahkamah Agung kesan daripada krisis tersebut tanpa huraian mendalam tentang perkara ini. Campur tangan dan perluasan kuasa dilakukan oleh Tun Dr. Mahathir yang mewakili pihak eksekutif dilihat cuba menegakkan kuasa dan peranan badan kehakiman. Pentadbiran Tun Dr. Mahathir dan implikasinya terhadap badan kehakiman adalah sangat menarik untuk dikaji

memandangkan tiada lagi kajian khusus yang dilakukan oleh mana-mana pengkaji sebelum ini. Kajian ini diharapkan akan menjadi kajian rintis bagi memperkembangkan lagi bidang ilmu sejarah.

Kajian yang dilakukan oleh Tengku Mahmood Tengku Ismail berjudul *Krisis Sepanjang Sejarah UMNO Khasnya di Sekitar Tahun 1987* memfokuskan perbincangan kepada latar belakang sejarah UMNO dan pergolakan yang berlaku dalam parti UMNO khasnya pergolakan yang berlaku sekitar tahun 1987.¹⁵ Hal yang demikian ini adalah kesinambungan daripada peristiwa Perhimpunan Agung UMNO yang ke-38 pada tahun tersebut. Berlakunya krisis kepimpinan dalaman UMNO yang akhirnya menyebabkan UMNO dibawa ke mahkamah dan diisytiharkan sebagai sebuah pertubuhan yang tidak sah.¹⁶ Hal yang demikian ini adalah kerana UMNO didapati melanggar Akta Pertubuhan 1966 kerana terdapat perwakilan dan cawangan yang belum lulus pendaftarannya.¹⁷

Penulisannya adalah meliputi latar belakang penubuhan UMNO, krisis yang berlaku dalam UMNO khasnya penentangan terhadap pucuk pimpinan UMNO dan sekitar peristiwa Perhimpunan Agung UMNO yang ke-38. Penulis juga menerangkan secara sepintas lalu berkaitan sistem pentadbiran dan perluasan kuasa yang dilakukan oleh Tun Dr. Mahathir bagi mengurangkan kuasa badan kehakiman khasnya melalui perundangan iaitu dengan meminda Perlembagaan Persekutuan. Penulis juga dilihat

¹⁵ Tengku Mahmood Tengku Ismail, *Krisis Sepanjang Sejarah UMNO Khasnya di Sekitar Tahun 1987*, Fakulti Ekonomi dan Pentadbiran, Universiti Malaya, Kuala Lumpur, 1989/1990.

¹⁶ Penyata Rasmi Dewan Negara, Parlimen Ketujuh, Penggal Ketiga, Mesyuarat Pertama, Parlimen Malaysia, Kuala Lumpur, 27 Disember 1989, hlm. 62.

¹⁷ Mr. Param Cumaraswamy, Seminar on the Independence of the Judiciary : A Synopsis of Sequence of the Events Leading to the Suspension and Dismissal of Tun Salleh Abas as Lord President and Suspension of the Five Supreme Court Judges of Whom Two Were Dismissed, Equatorial Hotel, Kuala Lumpur, 4th - 5th November 1988.

menyentuh secara ringkas berkaitan krisis eksekutif dengan kehakiman yang seterusnya membawa kepada pemecatan Tun Salleh Abas iaitu selaku Ketua Hakim Negara kerana didakwa sebagai anti-kerajaan.

Selain itu, kajian yang dilakukan oleh Zulkafli Mansor dalam tulisannya yang bertajuk *Krisis UMNO 1988: Tinjauan Terhadap Punca dan Penyelesaiannya*.¹⁸ Dalam kajian ini, pengkaji menyentuh secara ringkas berkaitan langkah perluasan kuasa yang dilakukan badan eksekutif terhadap kehakiman seperti pemecatan Tun Salleh Abas oleh Tun Dr. Mahathir Mohamad melalui kuasa Yang Di-Pertuan Agong. Pemecatan ini dilakukan kerana beliau didakwa menyebelahi UMNO 11 kesan daripada krisis UMNO yang menyebabkan UMNO dibawa ke mahkamah dan diisytiharkan sebagai sebuah pertubuhan yang tidak sah.¹⁹ Walau bagaimanapun, keseluruhan kajian ini adalah memfokuskan kepada punca dan penyelesaian krisis yang berlaku dalam UMNO pada tahun 1988 terutamanya kesan daripada pemilihan bagi jawatan Presiden dan Timbalan Presiden dalam Perhimpunan Agung pada tahun tersebut.

Satu kajian khusus yang dilakukan oleh sekumpulan ahli panel yang ditubuhkan khas bagi mengkaji krisis ini dalam laporannya yang bertajuk *Laporan Panel Tokoh-tokoh Terkemuka Untuk Mengkaji Semula Krisis Badan Kehakiman 1988 di Malaysia*.²⁰ Ahli panel yang dilantik bagi menyediakan laporan dan kajian ini adalah Hakim (Bersara) Mr. J. S. Verma sebagai pengerusi dan ahlinya adalah Hakim

¹⁸ Zulkafli Mansor, *Krisis UMNO 1988: Tinjauan Terhadap Punca dan Penyelesaiannya*, Universiti Malaya, Kuala Lumpur, 1988/89.

¹⁹ Penyata Rasmi Dewan Negara, Parlimen Ketujuh, Penggal Ketiga, Mesyuarat Pertama, Parlimen Malaysia, Kuala Lumpur, 27 Disember 1989, hlm. 62.

²⁰ Laporan Panel Tokoh Terkemuka Untuk Mengkaji Semula Krisis Badan Kehakiman 1988 di Malaysia, Kuala Lumpur, 26 Julai 2008.

(Bersara) Mr. Fakhruddin G Ebrahim, Dr. Puan Asma Jahangir, Tan Sri Dato' Dr. Abdul Aziz bin Abdul Rahman, Mr. Gordon Hughes dan Dato W. S. W. (Bill) Davidson. Dalam laporan ini membincangkan berkaitan faktor yang membawa kepada pemecatan Tun Salleh Abas dan dua hakim Mahkamah Agung daripada jawatannya yang didakwa sebagai anti-kerajaan dan telah melakukan salah laku kehakiman. Panel juga menyentuh serba sedikit berkaitan langkah perluasan kuasa oleh eksekutif bagi menyekat bidang kuasa kehakiman serta faktor yang membawa kepada berlakunya krisis antara kedua badan yang merupakan tunjang penting pemerintahan negara.

Tulisan lain yang dilakukan oleh Tun Salleh Abas bertajuk *Kebebasan Kehakiman: Singa di Bawah Takhta di Jerat (Satu Kezaliman)*.²¹ Di dalam tulisan ini pula, penulis memberi gambaran yang begitu jelas berkaitan sekitar peristiwa konflik antara badan kehakiman dan eksekutif yang merangkumi detik peristiwa yang berlaku berserta tarikh yang begitu lengkap, tindakan yang dilakukan oleh Tun Dr. Mahathir dalam proses untuk menyekat kebebasan badan kehakiman dan seterusnya sehingga kepada penggantungan serta pemecatan Ketua Hakim Negara dan Hakim Mahkamah Agung. Namun begitu, penulisan ini hanya tertumpu kepada konflik yang berlaku antara badan kehakiman dan pihak eksekutif sahaja. Manakala penulis tidak memberi gambaran yang lengkap tentang tindakan yang diambil oleh Tun Dr. Mahathir bagi mengehadkan bidang kuasa badan kehakiman kecuali hanya sedikit yang disentuh iaitu pindaan bagi Perkara 121 Perlembagaan Persekutuan.

---

²¹ Tun Salleh Abas, *Kebebasan Kehakiman: Singa di Bawah Takhta di Jerat (Satu Kezaliman)*, Penerbitan Pena Sdn. Bhd., Kuala Lumpur, 1989.

Kajian yang dilakukan oleh Dewan Pemuda PAS Pusat yang berjudul *Islam, Kehakiman dan Kediktatoran: Kes Tun Salleh Abas* menampilkan beberapa perkara yang berkaitan dengan umat Islam serta sistem keadilan sekular yang diamalkan di negara ini. Selain itu, kajian ini turut dilengkapi dengan alasan yang menyebabkan Tun Dr. Mahathir bertindak memecat Ketua Hakim Negara dan dua Hakim Mahkamah Agung. Peristiwa pemecatan Ketua Hakim Negara pada tahun 1988 dianggap tidak logik dan melanggar Perlembagaan Persekutuan kerana jawatan hakim adalah tertakluk di bawah jaminan perlembagaan negara. Tambahan lagi peristiwa ini membawa kesan kepada kejatuhan kredibiliti sistem kehakiman di negara ini yang terkenal bebas daripada mana-mana pihak. Selain itu, perbincangan kajian ini juga merangkumi Islamisasi dan pertuduhan Anti-Islam terhadap Tun Dr. Mahathir selaku eksekutif dan Perdana Menteri Malaysia ketika itu.²²

Seterusnya adalah kajian rintis yang dilakukan oleh Tun Salleh Abas khusus berkaitan kebebasan kehakiman iaitu yang bertajuk *The Role of The Independent Judiciary*, menggarapkan secara keseluruhan berkaitan krisis yang berlaku dalam badan kehakiman pada tahun tersebut.²³ Walau bagaimanapun, pengkaji lebih memfokuskan kepada penerangan berkaitan sekitar kes pendakwaan terhadap Ketua Hakim Negara dan penggantungan tugas terhadap lima hakim Mahkamah Agung.²⁴ Hal yang demikian ini melibatkan penerangan berkaitan peristiwa ke arah pertuduhan yang melibatkan surat Ketua Hakim Negara kepada Yang Di-Pertuan Agung yang berkaitan serangan eksekutif terhadap kehakiman dan ucapan Ketua Hakim Negara

²² Lajnah Penerangan dan Dakwah, *Islam, Kehakiman dan Kediktatoran: Kes Tun Salleh Abas*, Pemuda, Kuala Lumpur, 1989.

²³ Tun Salleh Abas, *The Role of The Independent Judiciary*, Promarketing Publications, Kuala Lumpur, 1989.

²⁴ The Star, *Ex-Lord President Salleh Gladly Accepts Any Apology*, 25 March 2008. Lihat juga Utusan Melayu, *5 Hakim Mahkamah Agung Digantung*, 07 Julai 1988.

yang dianggap anti-kerajaan, tuduhan ke atas Ketua Hakim Negara, penubuhan tribunal prosedur undang-undang serta penggantungan tugas terhadap lima hakim Mahkamah Agung.²⁵ Selain itu, pengkaji juga menyentuh secara ringkas berkaitan langkah perluasan kuasa yang dilakukan oleh eksekutif dan kesannya terhadap badan kehakiman Malaysia.²⁶

Kajian yang dilakukan oleh Peter Alderidge Williams yang bertajuk *Judicial Misconduct*, merakamkan secara keseluruhan berkaitan perjalanan kes yang melibatkan krisis yang berlaku antara eksekutif dan kehakiman.²⁷ Ianya melibatkan faktor penggantungan tugas Tun Salleh Abas daripada jawatannya sebagai Ketua Hakim Negara, penubuhan dan pendengaran laporan tribunal sehinggalah pendakwaan dan pemecatan beliau daripada jawatannya. Pengkaji memulakan perbincangan dengan menyentuh berkaitan dengan apa yang disebut sebagai konsep salah laku kehakiman dan hubung kaitnya dengan kes Tun Salleh. Surat Tun Salleh kepada Yang Di-Pertuan Agong dan kemudiannya pengkaji membincangkan berkaitan proses pendakwaan yang melibatkan perjalanan prosedur tribunal iaitu penyiasatan dan pendengaran terhadap laporan tribunal, perbicaraan di mahkamah dan pernyataan pertuduhan serta bukti yang berkaitan.

Pengkaji juga mengulas berkaitan Akta Mahkamah Kehakiman serta maklumat temu bual dengan Tun Dato' Abdul Hamid Omar dan Perdana Menteri

²⁵ Now, I was not facing any ordinary court of law. It was a very special court, a Judicial Tribunal named by his Majesty The Yang Di-Pertuan Agong, designed for me, and for me alone to face. This court had no other function. It was meant to hear only one case, mine. The Tribunal was at one the court of the first resort and the court of the last appeal. Lihat Tun Mohamed Salleh Abas & K. Das, *May Day for Justice: The Lord President Version*, Magnus Books, Kuala Lumpur, 1989, hlm. 155.

²⁶ Tun Salleh Abas, *Kebebasan Kehakiman: Singa di Bawah Takhta di Jerat (Satu Kezaliman)*, Penerbitan Pena Sdn. Bhd., Kuala Lumpur, 1989, hlm. xxxii.

²⁷ Williams, P. A. *Judicial Misconduct*, 21st Century Strategic Studies, Kuala Lumpur, 2008.

Malaysia berkaitan penggantungan dan pemecatan hakim ini. Pengkaji juga turut membincangkan berkaitan langkah perluasan kuasa yang dilakukan oleh eksekutif terhadap kehakiman iaitu pada bab tiga belas yang menerangkan tentang langkah yang diambil oleh Tun Dr. Mahathir melalui pindaan undang-undang terhadap sistem kehakiman bagi menyekat kuasa dan kebebasan kehakiman di negara ini.

Kajian seterusnya dilakukan oleh Raja Aziz Addruse yang bertajuk *Conduct Unbecoming*²⁸ juga membincangkan secara sepintas lalu berkaitan perluasan kuasa eksekutif terhadap kehakiman serta kesan yang timbul daripada tindakan ini. Pengkaji dilihat lebih gemar membincangkan berkaitan sekitar dan ruang lingkup kes yang berlaku yang melibatkan faktor yang membawa kepada penggantungan dan pemecatan Tun Salleh daripada jawatannya, dengan kata lain pengkaji cuba mengemukakan isu yang membawa kepada proses pendakwaan terhadap Tun Salleh Abas dan lima hakim mahkamah Agung. Pengkaji menerangkan berkaitan sekitar peristiwa yang berlaku yang dianggap sebagai kes salah laku kehakiman. Hal yang demikian ini adalah melibatkan ulasan pengkaji berkaitan hubungan pemecatan Tun Salleh dengan kes pertikaian dalam UMNO sebagai salah satu faktor yang dianggap membawa kepada pemecatan beliau daripada jawatannya.

Tun Mohamed Salleh Abas dan K. Das dalam tulisannya yang bertajuk *May Day for Justice*²⁹ disifatkan sebagai suatu pendedahan secara khusus dan terperinci berkaitan krisis kehakiman yang berlaku pada tahun 1988 yang melibatkan pendakwaan terhadap Tun Salleh Abas. Tindakan dan ucapan Tun Dr. Mahathir dikatakan mencampuri urusan badan kehakiman. Kumpulan UMNO 11 membawa kes

²⁸ Raja Aziz Addruse, *Conduct Unbecoming*, Walrus Book, Kuala Lumpur, 1990.

²⁹ K. Das & Mohamed Salleh Abas, *May Day for Justice*, Magnus Books, Kuala Lumpur, 1989.

UMNO ke mahkamah dan hakim di dakwa memihak kepada UMNO 11. Secara keseluruhannya, hasil penulisan sebanyak 290 halaman ini adalah bersifat penerangan dan pendedahan tentang peristiwa krisis serta konflik dan pertikaian yang berlaku antara eksekutif terhadap badan kehakiman dengan memberi fokus terhadap gambaran krisis yang berlaku.

Kajian yang dilakukan oleh sebuah Jawatankuasa Peguam yang bertajuk *Malaysia: Assault on the Judiciary*³⁰ memfokuskan kajian tersebut kepada peristiwa yang membawa kepada krisis antara eksekutif dan kehakiman pada tahun 1988 serta pemecatan Tun Salleh Abas daripada jawatannya yang melibatkan proses penggantungan dari tugas, pertuduhan terhadap Tun Salleh dan penubuhan serta penyiasatan oleh tribunal. Kajian ini lebih memfokuskan berkaitan situasi yang berlaku secara umum. Namun begitu, dalam penulisannya pengkaji turut menyentuh serba sedikit berkaitan langkah perluasan kuasa yang dilakukan oleh eksekutif dalam tindakannya yang dilihat untuk menyekat bidang kuasa dan kebebasan kehakiman di negara ini.

Selain itu, terdapat satu lagi kajian yang dilakukan oleh Peter Alderidge Williams iaitu yang berjudul *The Charges Against Tun Salleh Abas*.³¹ Kajian ini adalah merupakan kesinambungan daripada *Judicial Misconduct* yang mana kajian ini memfokuskan kepada perjalanan kes konflik badan eksekutif dan kehakiman yang melibatkan Ketua Hakim Negara iaitu Tun Salleh Abas yang mana pengkaji menerangkan berkaitan pertuduhan ke atas Tun Salleh, pendengaran laporan tribunal,

³⁰ Lawyer Committee, *Malaysia: Assault on the Judiciary*, Lawyer Committee for Human Rights, New York, 1990.

³¹ Williams, P. A. *The Charges Against Tun Salleh Abas*, 21st Century Strategic Studies, Kuala Lumpur, 2008.

prosedur mahkamah, perbicaraan kes di mahkamah serta bukti yang dikemukakan terhadap pertuduhan serta penubuhan tribunal bagi menyiasat kes. Secara keseluruhannya, penulisan kajian ini merupakan penerangan dan perbincangan secara khusus berkaitan dengan kes pendakwaan terhadap Tun Salleh Abas berdasarkan pertuduhan yang dikemukakan terutamanya melibatkan ucapan Tun Salleh di khalayak umum yang menyentuh berkaitan eksekutif. Pengkaji turut membincangkan secara sepintas lalu berkaitan langkah perluasan kuasa yang dilakukan oleh eksekutif dalam proses menyekat bidang kuasa kehakiman di dalam kajiannya.

Namun begitu terdapat beberapa pengkaji lagi yang menjalankan kajian serta penulisan terhadap krisis perlembagaan yang berlaku pada tahun 1988 iaitu tulisan K. Das yang bertajuk *Questionable Conduct Over That May Day Caper*.³² Penulisan kajian ini merupakan kajian kes terhadap krisis yang berlaku antara Tun Salleh Abas yang mewakili badan kehakiman dan Tun Dr. Mahathir yang mewakili eksekutif. Kajian ini juga menyentuh secara ringkas berkaitan langkah perluasan kuasa yang dilakukan oleh eksekutif iaitu pada bab yang keempat yang menyentuh tentang tindakan Tun Dr. Mahathir yang membuat pindaan terhadap Perlembagaan Persekutuan bertujuan mengurangkan kuasa hakim serta kebebasan badan kehakiman. Tulisan setebal 273 halaman ini juga seperti kajian yang lain juga iaitu memfokuskan kepada faktor serta konflik yang berlaku di antara kedua-dua badan ini.

Seterusnya ialah jurnal undang-undang bertajuk "Tribunal Report on the Dismissal of Tun Salleh Abas" yang memuatkan laporan siasatan tribunal. Tribunal ini ditubuhkan khas bagi menyiasat dan mengemukakan laporan berkaitan kes Tun

³² K. Das, *Questionable Conduct Over That May Day Caper*, Terbitan oleh K.Das, Kuala Lumpur, 1990.

Salleh Abas kepada Yang Di-Pertuan Agong. Laporan penyiasatan ini menggambarkan dengan lengkap dan *detail* berkaitan perjalanan kes. Laporan tribunal ini terdiri daripada komposisi ahli yang menganggotai tribunal, latar belakang peristiwa, pendengaran, penemuan dan bukti serta tuduhan yang dikemukakan ke atas Tun Salleh Abas yang akhirnya membawa kepada pemecatan beliau daripada jawatannya. Dengan adanya laporan siasatan ini, pengkaji mendapat gambaran yang jelas berkaitan fakta kes. Walau bagaimanapun, laporan ini menyentuh pada bahagian tertentu sahaja berkaitan pentadbiran dan campur tangan Tun Dr. Mahathir terhadap sistem kehakiman di negara ini. Gambaran yang diberikan dan disentuh adalah pada bahagian latar belakang kes. Penulis menggambarkan berkaitan campur tangan Tun Dr. Mahathir terhadap sistem kehakiman serta kritikan beliau terhadap badan kehakiman. Walau bagaimanapun, laporan ini banyak memuatkan berkaitan hasil

Manakala kajian yang dilakukan terhadap jurnal undang-undang pula iaitu termasuklah *The Malayan Law Journal* (MLJ) dan *The Malaysian Current Law Journal* (CLJ). Jurnal undang-undang ini mengandungi dan memaparkan beberapa kes yang dibawa ke mahkamah yang berhubung dengan campur tangan dan perluasan kuasa pihak eksekutif (Tun Dr. Mahathir) secara tidak langsung terhadap sistem kehakiman. Ianya berkaitan pengaruh pihak eksekutif terhadap sistem kehakiman dalam mahkamah di negara ini.

³³ The Malayan Law Journal, *Tribunal Report on the Dismissal of Tun Salleh Abas*. Vol. 3, Malayan Law Journal PTE. LTD., Singapore: Kuala Lumpur, 1988.

Tulisan seterusnya adalah bertajuk "Doktor Umum: Memoir Tun Dr. Mahathir Mohamad"³⁴ yang ditulis sendiri oleh Tun Dr. Mahathir. Tulisan beliau ini memberi penekanan kepada pendedahan berkaitan suasana politik Malaysia moden melalui kaca mata Tun Dr. Mahathir. Namun begitu, beliau juga seperti tokoh pentadbir yang lain yang tidak terlepas daripada pelbagai kontroversi yang melanda. Sepanjang lebih kurang 22 tahun memimpin negara ini, beliau digambarkan sebagai seorang pemimpin diktator dan juga perangsang. Amat jarang bagi pemimpin dunia yang berjaya mengubah secara keseluruhan negara daripada sistem ekonomi berbentuk agraria kepada kuasa perindustrian dalam tempoh yang begitu singkat selama dua dekad. Walau bagaimanapun, di dalam tulisan ini penulis menyentuh berkaitan krisis dan konflik antara beliau dengan badan kehakiman pada bab yang ke-42. Secara keseluruhannya, tulisan ini menggambarkan secara umum berkaitan perjalanan Tun Dr. Mahathir sepanjang kariernya sebagai seorang ahli politik dan juga Perdana Menteri Malaysia.

Tulisan yang seterusnya pula bertajuk "Legasi Mahathir" yang ditulis oleh Sivamurugan Pandian.³⁵ Di dalam tulisan beliau ini pula penulis lebih memberi tumpuan dari sudut personaliti dan latar belakang Tun Dr. Mahathir. Tulisan beliau ini juga memberi penekanan kepada perbincangan berkaitan ancaman terhadap legitimasi kepimpinannya itu terutama dalam menangani krisis politik yang melanda negara yang ternyata pada akhirnya kedudukan beliau menjadi semakin kuat. Secara keseluruhannya, tulisan ini memaparkan strategi dan tindakan Tun Dr. Mahathir selaku pemimpin politik dan Perdana Menteri yang konsisten dan berkesan sehingga

³⁴ Mahathir Mohamad. Tun, *Doktor Umum: Memoir Tun Dr. Mahathir Mohamad*, MPH Group Publishing Sdn. Bhd., Petaling Jaya, 2012.

³⁵ Sivamurugan Pandian, *Legasi Mahathir*, Utusan Publications Sdn. Bhd., Kuala Lumpur, 2005.

memungkinkan kedudukan dan jawatan yang disandangnya itu boleh bertahan dalam suatu tempoh yang lama. Walau bagaimanapun, penulis hanya menyentuh berkaitan krisis yang berlaku antara eksekutif dan badan kehakiman pada bab yang keenam.

Walaupun bagaimanapun, terdapat satu lagi kajian dan penulisan menarik yang dilakukan oleh Abdul Aziz Bari yang bertajuk "Majlis Raja-Raja : Kedudukan dan Peranan dalam Perlembagaan Malaysia".³⁶ Kajian ini lebih memfokuskan berkaitan Majlis Raja-Raja dari sudut kedudukan dan peranannya di dalam perlembagaan di negara ini serta turut menyentuh berkaitan beberapa peristiwa penting berkaitan krisis perlembagaan yang berlaku sejak tahun 1983. Penulis juga tidak ketinggalan dalam menyentuh berkaitan krisis perlembagaan yang berlaku pada tahun 1988 tetapi hanya menyentuh dengan memberi gambaran peristiwa yang berlaku secara sepintas lalu sahaja tanpa penerangan yang terperinci berkaitan kes ini. Penulis menyentuh serba sedikit berkaitan peristiwa krisis yang berlaku antara eksekutif dan badan kehakiman pada bab ketiga.

Hakikatnya kajian dan penulisan yang dilakukan oleh kebanyakan pengkaji sebelum ini berhubung dengan kesan pentadbiran Tun Dr. Mahathir dan konflik yang berlaku antara kedua badan ini antaranya ialah Tengku Mahmood bin Tengku Ismail, Zulkafli Mansor, Tun Salleh Abas, Peter Alderidge Williams, Raja Aziz Addruse, K. Das dan kajian yang dilakukan oleh Ahli Jawatankuasa Peguam berkaitan krisis ini adalah hanya berfokus kepada penerangan dan penjelasan berkaitan sekitar konflik yang berlaku antara kedua-dua badan ini yang merangkumi latar belakang peristiwa, faktor yang membawa kepada konflik, tercetusnya konflik, pertuduhan serta

³⁶ Abdul Aziz Bari, *Majlis Raja-Raja : Kedudukan dan Peranan dalam Perlembagaan Malaysia*, Dewan Bahasa dan Pustaka., Kuala Lumpur, 2006.

pendakwaan dan peristiwa penggantungan serta pemecatan Ketua Hakim Negara dan lima hakim Mahkamah Agung daripada jawatan masing-masing.

Pengkaji menyentuh secara sepintas lalu sahaja dalam kandungan bab berkaitan perbincangan tentang langkah perluasan kuasa yang dilakukan oleh eksekutif bagi menghadkan kuasa dan kebebasan kehakiman terutamanya melalui pindaan undang-undang.³⁷ Namun begitu, kajian yang akan dilakukan ini memfokuskan secara khusus kepada aspek campur tangan dan perluasan kuasa Tun Dr. Mahathir terhadap kehakiman serta implikasi yang timbul daripada campur tangan dan perluasan kuasa tersebut.

Kajian berkaitan kesan pentadbiran Tun Dr. Mahathir terhadap sistem kehakiman juga akan merungkai secara lebih jelas dan terperinci berkaitan aspek tindakan yang dilakukan oleh Tun Dr. Mahathir bagi menghadkan bidang kuasa kehakiman. Di samping melihat kepada campur tangan dan perluasan kuasa yang dilakukan eksekutif serta kesannya, kajian ini juga akan mempamerkan konflik yang berlaku antara kedua-dua badan ini sehinggalah berlakunya penggantungan dan penyingkiran hakim daripada jawatan masing-masing serta pihak yang terlibat secara langsung dan secara tidak langsung dalam krisis ini.

---

³⁷ Ucapan Perbahasan Dr. Tan Seng Giaw (Kepong) ketika Membentangkan Rang Undang-undang Perbekalan 1989 dan Usul Anggaran Pembangunan 1989 di Dewan Rakyat pada 02 November 1988, hlm. 7230.

1.6 Kaedah Kajian

Penyelidikan sejarah adalah merupakan satu usaha untuk merekonstruksi masa lalu untuk menghasilkan pemahaman bagi menjelaskan bagaimana generasi terdahulu menyelesaikan masalah dengan keterbatasan ruang dan peluang ketika itu. Bagi melaksanakan tugas tersebut, kaedah penyelidikan sejarah digunakan bagi memastikan penghasilan karya yang mampu memenuhi falsafah sejarah itu sendiri. Sejarawan seperti Muhd. Yusof Ibrahim, Louis Gottschalk, Ibrahim Alfian dan Garraghan telah menghasilkan penulisan yang menghuraikan apakah metodologi sejarah. Garraghan³⁸ (1952), mendefinisikan kaedah sejarah sebagai prinsip dan kaedah yang sistematik digubal untuk mengumpul sumber sejarah secara berkesan untuk dikaji (dianalisis).

Dalam usaha untuk memperoleh kebenaran tersebut, beliau mencadangkan empat langkah yang perlu dilakukan oleh seseorang penyelidik sejarah iaitu pertama, mengumpulkan sumber sejarah secara berkesan, iaitu berlandaskan kepada kaedah yang betul. Kedua, menilai sumber sejarah tersebut secara kritis melalui kritikan dalaman dan luaran, tujuannya adalah untuk memastikan fakta yang diperoleh adalah sah dan diperoleh dari sumber yang tulen. Ketiga, memberikan interpretasi dan analisis terhadap sumber untuk memahami makna yang sebenarnya dari bukti-bukti sejarah yang dijumpai, dan keempat ialah membentangkan hasil yang diperoleh dalam bentuk tulisan (historiografi). Pandangan Garraghan ini turut disokong oleh Gottschalk.³⁹

³⁸ Garraghan, Gilbert. J., *A Guide to Historical Method*, Edited by Jean Delanglez, New York: Fordham UP, 1946, hlm. 33.

³⁹ Lihat Gottschalk, Louis, *Mengerti Sejarah*, Terj. Nugroho Notosusanto, Jakarta: UI Press, 1986.

Kajian ini memfokuskan kepada isu sosial dalam hubungan eksekutif dan badan kehakiman era pentadbiran Tun Dr. Mahathir Mohamad. Sumber yang digunakan dalam penulisan ini meliputi sumber primer berupa dokumen yang diperoleh daripada Arkib Negara Malaysia, Perpustakaan Undang-undang Universiti Malaya (UM) dan Perpustakaan Parlimen Malaysia. Dokumen yang diperoleh adalah seperti ucapan tokoh, *Malayan Law Journal* (MLJ), *Current Law Journal* (CLJ), Penyata Rasmi Dewan Rakyat dan Dewan Negara, laporan kementerian dan jabatan kerajaan, Rang Undang-undang, Akta dan dokumen Perlembagaan Persekutuan.

Sumber sekunder yang digunakan dalam penyelidikan ini berupa buku, penerbitan rasmi, jurnal dan penulisan lain yang diterbitkan seperti surat khabar, majalah dan penerbitan lain yang berkaitan. Sumber sekunder ini turut membantu penyelidik dalam mendapatkan pandangan penulis sebelumnya bagi melengkapi penyelidikan selain daripada mengenal pasti lompang kajian tentang krisis Tun Dr. Mahathir dengan sistem kehakiman Malaysia. Sumber sekunder dikumpul daripada media cetak dan media elektronik yang merupakan data bertulis. Sumber sekunder ini digunakan untuk mendapatkan pelbagai pandangan tentang corak hubungan serta membantu penulis dalam mendapatkan pandangan menyeluruh tentang kajian yang pernah dilakukan, sumber yang digunakan, bentuk analisis dan bentuk penulisan yang digunakan dalam menghasilkan penulisan tersebut.

Seterusnya kaedah kritikan sumber juga dilakukan dalam memastikan sumber yang digunakan itu adalah sah dan tulen. Kritikan untuk sumber primer perlu dilaksanakan bagi memastikan maklumat yang tertulis dalam dokumen tersebut adalah sah dan tidak diputarbelitkan. Bagi sumber sekunder, kritikan juga dilakukan

bagi memastikan tafsiran yang dibuat oleh penulis tersebut tidak bias atau memihak kepada mana-mana pihak tertentu. Seterusnya proses mengumpul maklumat dilaksanakan daripada kedua-dua sumber tersebut untuk tujuan penyelidikan.

Langkah dalam menghasilkan penulisan sejarah ialah dengan membuat tafsiran ke atas fakta yang diperoleh daripada sumber primer dan sekunder. Fakta yang diperoleh perlu ditafsirkan bagi menyokong hujah pengkaji dalam membuktikan kajian mereka. Dalam penyelidikan ini, fakta berkaitan dengan perbezaan prinsip antara Tun Dr. Mahathir dengan badan kehakiman digunakan untuk menyokong penghujahan dalam penyelidikan ini. Ianya berdasarkan kepada isu sosial yang muncul antara tahun 1981 hingga 1989. Tafsiran yang berasaskan fakta diharap dapat menjelaskan lagi perbincangan untuk menjawab persoalan yang dikaji.

Penulisan dalam bentuk deskriptif melibatkan cara penulisan yang melibatkan penerangan lebih terperinci. Kaedah ini membantu menyingkap, memaparkan atau mendedahkan sesuatu perkara agar lebih mudah difahami.⁴⁰ Pendekatan kaedah penulisan ini adalah penting bagi membantu pengkaji dalam menyampaikan hasil kajian yang dijalankan supaya kelihatan lebih jelas dan ilmiah. Penyampaian dalam bentuk ini juga lebih mudah untuk difahami oleh pembaca mengenai fakta yang ingin disampaikan oleh pengkaji dalam penulisannya. Di dalam kajian ini, pengkaji menggunakan beberapa kaedah penulisan yang bersesuaian dengan perbincangan bagi setiap bab dalam kajian untuk menjadikannya lebih bersepadu dan menarik.

---

⁴⁰ Bilcher Bala, *Penyelidikan dan Penulisan Sejarah*, Universiti Kebangsaan Malaysia, Bangi, 2000, hlm. 112.

Pendekatan kaedah analitikal yang digunakan oleh pengkaji dalam menyampaikan hasil kajian juga amat penting untuk memastikan sumber yang diperoleh oleh pengkaji dapat disampaikan secara jelas. Pendekatan ini merupakan satu pendekatan sejarah yang bersifat kritis dan jelas dalam penulisannya.⁴¹ Gaya penulisan ini juga menuntut penggunaan pemikiran, olahan, kupasan dan renungan yang mendalam. Oleh itu, pengkaji membuat penelitian, menganalisis dan menilai sumber asli yang ada serta mengembangkan fakta yang sedia ada melalui kaedah pendekatan ini.⁴² Penggunaan kaedah penulisan ini bukan sahaja memantapkan hasil penulisan pengkaji bahkan juga turut menjamin ketepatan fakta yang diperoleh oleh pengkaji dalam penulisannya.

Setelah proses heuristik, kritik dan tafsiran dilakukan ke atas fakta yang diperoleh, peringkat seterusnya ialah penulisan sejarah. Untuk memaparkan implikasi pentadbiran Tun Dr. Mahathir terhadap sistem kehakiman antara tahun 1981 hingga 1989, pengkaji menggunakan penulisan bercorak naratif, deskriptif dan analitikal. Kaedah ini membolehkan pengkaji mentafsir fakta masa lalu dan menyusun dalam bentuk kesatuan yang menyeluruh. Penulisan berbentuk naratif akan menghasilkan penulisan sejarah yang menekankan perubahan dan kesinambungan sesuatu isu.⁴³ Oleh itu unsur kronologi merupakan amat penting dalam penulisan kajian ini.

---

⁴¹ *Ibid.*

⁴² Arba'iyah Mohd Noor, *Ilmu Sejarah dan Pensejarahan*, 2002, hlm. 21.

⁴³ Ankersmith, F.R. *Refleksi tentang Sejarah*, Jakarta : Gramedia, 1987, hlm. 226

1.7 Skop dan Batasan Kajian

Kajian ini akan memfokuskan dalam tempoh masa lapan tahun iaitu pada tahun 1981 sehingga 1989. Hal yang demikian ini adalah kerana pada tahun 1981 Tun Dr. Mahathir dilantik untuk memegang jawatan sebagai Perdana Menteri Malaysia keempat dan selepas itu bermulanya bibit-bibit campur tangan dan perluasan kuasa beliau dalam pentadbiran negara, terutamanya krisis dan perluasan kuasa terhadap badan kehakiman sehingga mencapai kemuncaknya iaitu pada tahun 1988 dengan peristiwa penggantungan dan pemecatan hakim. Tempoh masa kajian yang dilakukan ini adalah bagi membuat penilaian dan analisis terhadap kesan pentadbiran dan perluasan kuasa Tun Dr. Mahathir, faktor yang membawa kepada berlakunya krisis UMNO dan membawa kepada berlakunya konflik Tun Dr. Mahathir terhadap badan kehakiman serta krisis kepimpinan yang berlaku dalam UMNO sehingga parti ini dibawa ke mahkamah dan seterusnya campur tangan dan langkah perluasan kuasa yang dilakukan oleh Tun Dr. Mahathir dalam usaha mengehadkan bidang kuasa dan kebebasan badan kehakiman di negara ini.⁴⁴ Perluasan kuasa ini dilakukan adalah disebabkan dorongan konflik yang berlaku antara eksekutif terhadap badan kehakiman yang dipimpin oleh Tun Salleh Abas.⁴⁵

Kajian ini dilakukan dalam lingkungan sekitar dalaman negara ini sahaja kerana memandangkan perspektif atau skop kajian ini hanyalah merangkumi krisis kepimpinan dalaman UMNO dan krisis yang berlaku antara dua badan yang menjadi

⁴⁴ Ucapan Perbahasan Dr. Tan Seng Giaw (Kepong) ketika Membentangkan Rang Undang-undang Perbekalan 1989 dan Usul Anggaran Pembangunan 1989 di Dewan Rakyat pada 02 November 1988, hlm. 7230.

⁴⁵ Foong, J. *Malaysian Judiciary: A Record*, Second Edition, Sweet & Maxwell Asia Pte Ltd, Petaling Jaya, 2002, hlm. 75.

tunjang kepada pemerintahan negara ini. Manakala kajian ini hanya akan memfokuskan kepada Tun Dr. Mahathir, Tun Salleh Abas, lima hakim Mahkamah Agung yang digantung tugas kerana didakwa melakukan kesalahan salah laku kehakiman, eksekutif dan badan kehakiman Malaysia serta pihak yang terlibat secara langsung atau tidak langsung dalam krisis ini. Penilaian dan analisis dilakukan bagi jangka masa tersebut sahaja.

1.8 Susunan Bab

Kajian ini mengandungi sebanyak tujuh (7) bab secara keseluruhannya. Di dalam bahagian bab satu, kajian ini akan menghuraikan berkaitan aspek pengenalan atau pendahuluan kajian secara kasar dengan memberikan gambaran keseluruhan idea tentang kajian yang ingin dijalankan. Bab ini merangkumi pengenalan, permasalahan kajian, objektif kajian, kepentingan kajian, sorotan kajian lepas, kaedah kajian, skop dan batasan kajian, susunan bab atau pembahagian dalam bab, teori dan konsep serta rumusan dan kesimpulan. Bab ini juga dikenali sebagai kertas usulan kajian atau perbincangan asas bagi kajian ini.

Dalam bab yang kedua pula, pengkaji akan membincangkan secara khusus berkaitan dengan suasana hubungan Tun Dr. Mahathir dengan badan kehakiman di negara ini. Ianya terbahagi kepada dua fasa iaitu pada fasa pertama bermula pada tahun 1981 sehingga tahun 1984. Fasa atau tempoh masa ini merupakan gambaran awal hubungan antara Tun Dr. Mahathir dengan badan kehakiman ketika permulaan beliau menjadi Perdana Menteri Malaysia. Manakala fasa yang kedua pula adalah

pada tahun 1984 sehingga tahun 1988 yang merupakan kemuncak kepada konflik antara Tun Dr. Mahathir dengan badan kehakiman.

Manakala bab ketiga pula, pengkaji akan mengenal pasti secara khusus dan lebih mendalam berkaitan kebangkitan Tun Dr. Mahathir, krisis kepimpinan yang berlaku dalam UMNO terutamanya krisis yang berlaku melibatkan perebutan bagi kerusi Presiden dan Timbalan Presiden parti yang dipertandingkan sehingga membawa kepada kes UMNO di bawa ke mahkamah. Hal yang demikian ini berlaku adalah kerana pihak 12 orang UMNO dari *Team B* yang memihak kepada Tengku Razaleigh Hamzah mengemukakan saman terhadap UMNO di Mahkamah Tinggi dan meminta supaya keputusan pemilihan pada Mesyuarat Agung UMNO ke-38 dibatalkan dan supaya diadakan pemilihan yang baru. Ini adalah kerana mereka mendakwa wujudnya cawangan yang tidak berdaftar yang turut sama memilih calon dalam Perhimpunan Agung tersebut. Lanjutan daripada peristiwa ini juga seterusnya membawa kepada perlucutan jawatan Ketua Hakim Negara iaitu Tun Salleh Abas dan dua hakim Mahkamah Agung serta membawa kepada pengharaman parti UMNO.⁴⁶

Bab keempat pula, perbincangan akan tertumpu kepada faktor yang menyebabkan berlakunya krisis antara eksekutif dan badan kehakiman. Ia melibatkan timbulnya perasaan kurang senang Tun Dr. Mahathir terhadap badan kehakiman. Hal yang demikian ini termasuk juga antaranya dakwaan hakim bersikap berat sebelah dalam kes UMNO, serangan Perdana Menteri terhadap institusi kehakiman terutamanya melalui ucapan beliau kepada umum, surat Tun Salleh Abas kepada

⁴⁶ Mulai 4 Februari 1988, berakhirlah UMNO yang didaftarkan pada tahun 1946. Lihat Khairil Annas Jusoh, *Evolusi Kepimpinan 12: Transformasi Bitara Najib Razak (1976 sehingga 2009)*, Kasturi Jingga Corporation Sdn. Bhd, Kuala Lumpur, 2012, hlm. 30. Lihat juga Watan, *Dr. Mahathir Tabah Terima Cubaan*, 12 April 1988.

Yang Di-Pertuan Agong yang meluahkan rasa bimbang terhadap kritikan terbuka Tun Dr. Mahathir terhadap badan kehakiman dan kes mahkamah yang dianggap hakim tidak memihak kepada pihak eksekutif atau dengan kata lain dianggap bersikap anti-kerajaan serta tuduhan eksekutif terhadap Tun Salleh Abas. Selain itu, pengkaji akan meneliti faktor lain yang membawa kepada berlakunya krisis antara eksekutif dan badan kehakiman. Ianya merangkumi peristiwa yang berlaku semasa Perhimpunan Agung UMNO ke-38 dan kes yang menimbulkan konflik Tun Dr. Mahathir terhadap badan kehakiman.

Selain itu, bab berikutnya iaitu bab kelima merupakan analisis terhadap campur tangan dan langkah perluasan kuasa eksekutif terhadap badan kehakiman. Ianya dilihat merangkumi aspek langkah serta tindakan yang dilakukan oleh Tun Dr.

Mahathir melalui kritikan dan cubaan untuk mengehakkan bidang kuasa badan kehakiman. Tindakan ini dilakukan melalui sistem perundangan negara dan menyingkirkan hakim yang didakwa tidak memihak kepada eksekutif serta terlibat dengan kes salah laku kehakiman. Hal yang demikian ini adalah merupakan pertikaian terhadap kebebasan badan kehakiman dan cubaan untuk mencampuri serta menyekat bidang kuasa dan kebebasan badan kehakiman yang termaktub dalam Perlembagaan Persekutuan.⁴⁷

Seterusnya di dalam bab keenam, perbincangan selanjutnya akan tertumpu kepada implikasi dan analisis dapatan keseluruhan kajian daripada tindakan campur tangan dan perluasan kuasa yang dilakukan oleh Tun Dr. Mahathir yang mewakili

⁴⁷ Ucapan Perbahasan Dr. Tan Seng Giaw (Kepong) ketika Membentangkan Rang Undang-undang Perbekalan 1989 dan Usul Anggaran Pembangunan 1989 di Dewan Rakyat pada 02 November 1988, hlm. 7230.

pihak eksekutif terhadap badan kehakiman. Bab ini juga akan melihat kepada implikasi langsung dan tidak langsung daripada campur tangan dan perluasan kuasa eksekutif terhadap badan kehakiman.

Bab yang terakhir ialah bab ketujuh, iaitu bab yang paling akhir di dalam kajian ini. Ianya merupakan dapatan kajian dan rumusan serta penutup kepada keseluruhan kajian mengenai isu yang dibincangkan daripada enam bab yang terawal kajian ini.

1.9 Definisi Istilah

Terdapat banyak definisi istilah yang sesuai untuk digunakan, namun hanya tiga istilah sahaja yang digunakan secara meluas dalam kajian ini. Berkemungkinan bahawa istilah yang digunakan ini adalah berbeza dengan situasi sebenar. Namun begitu, bagi tujuan penyelidikan istilah tersebut diguna pakai. Pengkaji mendefinisikan secara khusus istilah yang digunakan sebagaimana berikut:

Rajah 1.1. Definisi Istilah. *Sumber* : Diubahsuai daripada Salleh Abas, *The Role of the Independent Judiciary*, Promarketing Publications, Kuala Lumpur, 1989. Lihat juga Ghazali Mayudin, Saliha Hassan & Wan Abdul Rahman Wan Abdul Latiff, *Pengantar Sains Politik*, Modul 2, Universiti Kebangsaan Malaysia, Bangi.

1.9.1 Kebebasan Kehakiman

Dalam sebuah negara yang mengamalkan prinsip demokrasi, kebebasan kehakiman berfungsi untuk melindungi hak politik, kebebasan awam dan juga kedaulatan undang-undang. Dalam usaha untuk berfungsi dengan baik maka mahkamah haruslah bebas dari sebarang campur tangan sama ada dari kerajaan atau pihak yang lain. Konsep kebebasan kehakiman ini adalah berkait rapat dengan konsep pengasingan kuasa di antara badan yang membentuk sesebuah kerajaan. Ianya juga mempunyai hubung kait dengan konsep Kebebasan Hak Asasi Manusia. Konsep ini berdasarkan kepada andaian bahawa pihak berkuasa tidak boleh diamanahkan dengan kuasa yang tidak terhad.⁴⁸

Badan kehakiman hendaklah mempunyai bidang kuasa ke atas semua isu yang bersifat pengadilan dan kehakiman. Selain itu, ianya hendaklah mempunyai kuasa

⁴⁸ Salleh Abas, *The Role of the Independent Judiciary*, Promarketing Publications, Kuala Lumpur, 1989, hlm. 56.

eksklusif untuk menentukan sama ada sesuatu isu yang dikemukakan berada dalam lingkungan bidang kuasanya sebagaimana yang termaktub dalam undang-undang. Tempoh jawatan bagi seseorang hakim, kebebasan mereka, jaminan, saraan, syarat perkhidmatan, pencen dan umur persaraan hendaklah dijamin secukupnya oleh undang-undang. Tugas dan tanggungjawab hakim dalam mahkamah di mana mereka bertugas adalah perihal dalaman pentadbiran kehakiman. Para hakim adalah tertakluk kepada penggantungan atau penyingkiran sekiranya mereka tidak berupaya atau akibat kelakuan yang menyebabkan mereka tidak layak untuk menjalankan tugas dan tanggungjawab.

The Beijing Statement of Principles of the Independence of the Judiciary in the LAWSIA Region 1997 menghuraikan prinsip ini secara terperinci. *Beijing Principles*

ini berasal pada tahun 1982 dari *Tokyo Principles* dan peranan *Asia Foundation* bagi maksud ini dalam tahun 1984. Ianya membawa kepada persidangan pertama di Malaysia dalam bulan Ogos 1985 serta diikuti dengan persidangan semua Ketua Hakim Negara di rantau Asia Pasifik setiap dua tahun sekali dengan sidang kemuncaknya di Manila pada tahun 1997. *Beijing Principles* ini telah diterima pakai. Ketua Hakim Negara Malaysia adalah salah seorang yang menandatangani surat cara tersebut. Malaysia adalah peserta yang aktif dalam keseluruhan proses. *Beijing Principles* berlandaskan kepada kebebasan badan kehakiman, di mana ianya wujud sebelum tahun 1988.

Beijing Principles bukanlah perumusan baru bagi norma kebebasan badan kehakiman, tetapi ianya adalah semata-mata sebuah pernyataan semula atau kod bagi norma yang telah lama diwujudkan sebelum 1988 di sekitar negara Komanwel dan

rantau Asia Pasifik. Rujukan kepada surat cara dan peruntukan yang berkaitan di dalamnya membantu dalam mentafsirkan maksud sebenar dan skop perkara 125 Perlembagaan Persekutuan. Ianya juga berperanan dalam menentukan sama ada terdapat sebarang asas yang munasabah untuk membentuk tuduhan dan seterusnya membuat kesimpulan bahawa pertuduhan tersebut telah dibuktikan terhadap Ketua Hakim Negara atau hakim Mahkamah Agung. *Beijing Principles* bermula dengan penekanan terhadap kepentingan kebebasan badan kehakiman dalam sebuah masyarakat yang bebas dan yang mematuhi kedaulatan undang-undang.

Bahagian yang berkaitan adalah:

Perenggan. 1 Badan kehakiman adalah satu institusi yang mempunyai nilai tertinggi dalam setiap masyarakat.

Perenggan. 22 Penyingkiran seseorang hakim dari jawatannya hanyalah patut di dalam keadaan di mana adalah terbukti bahawa beliau tidak mempunyai keupayaan untuk menjadi hakim, disabitkan bagi kes jenayah atau kelakuan yang menyebabkan hakim itu tidak sesuai menjadi hakim.

Perenggan. 35 Tugas kes kepada hakim adalah perihal pentadbiran kehakiman dimana keputusan muktamad mestilah dimiliki oleh ketua pegawai kehakiman di mahkamah yang berkaitan.

Perenggan. 38 Kuasa eksekutif yang mungkin menjejaskan para hakim dalam jawatan saraan atau keadaan atau sumber mereka, hendaklah tidak digunakan untuk mengugut atau membawa tekanan kepada seseorang hakim khususnya atau badan kehakiman

secara amnya. Ini adalah garis panduan yang penting untuk menentukan sama ada terdapatnya salah laku berkenaan tingkah laku seseorang hakim atau untuk menilai sama ada terdapatnya ketidakupayaan yang menunjukkan beliau tidak sesuai lagi memegang jawatan hakim.⁴⁹

Di Malaysia, kedudukan mahkamah dinyatakan dengan jelas di bawah Perlembagaan Persekutuan. Namun begitu, realitinya wujud pertindihan di antara mahkamah, eksekutif dan juga perundangan. Sebagai contoh, badan perundangan di Malaysia secara majoritinya dikuasai oleh ahli parlimen dari parti yang memerintah.⁵⁰ Mereka ini dipimpin oleh Perdana Menteri yang juga merupakan ketua cabang eksekutif. Undang-undang pula dibuat oleh Jemaah Menteri yang kemudiannya akan dibentangkan di parlimen untuk proses kelulusan. Kelulusan undang-undang ini bukanlah sesuatu yang sukar jika majoriti ahli parlimen ini terdiri daripada kalangan ahli daripada parti yang memerintah.

Selain itu, pihak eksekutif juga turut terlibat di dalam pemilihan para hakim melalui nasihat kepada Yang Di-Pertuan Agong. Namun begitu, konsep kebebasan kehakiman masih lagi merupakan elemen penting dalam sistem perundangan di Malaysia. Perkara ini dinyatakan dengan jelas oleh Suruhanjaya Reid yang ditugaskan untuk menggubal Perlembagaan Persekutuan di bawah perkara 16.⁵¹ Memandangkan konsep kebebasan kehakiman ini adalah amat penting dalam sesebuah negara, maka

⁴⁹ Beijing Statement of Principles of the Independence of the Judiciary in the LAWASIA Region Beijing, 19 August 1995. Lihat laman web www.lawasia.asn.au. Diakses pada 30 Januari 2018.

⁵⁰ Salleh Abas, *The Role of the Independent Judiciary*, Promarketing Publications, Kuala Lumpur, 1989, hlm. 7.

⁵¹ Thomas, T. *The Judiciary's Duty under The Constitution*, The Journal of The Malaysian Bar, Volume XX No.1, April 1987, hlm. 38.

badan kehakiman perlu diasingkan sepenuhnya daripada dua cabang kerajaan yang lain. Hal yang demikian ini adalah kerana jika wujudnya campur tangan oleh salah satu daripada badan yang membentuk kerajaan ini maka dikhuatiri fungsi badan ini akan terjejas dan tidak akan dapat berjalan dengan adil dan bebas. Di negara ini, fungsi badan perundangan dan juga eksekutif adalah saling bertindih di antara satu sama lain.⁵² Oleh itu, adalah perlu untuk memastikan fungsi badan yang ketiga iaitu badan kehakiman tidak dipengaruhi oleh kedua-dua badan tersebut.

Oleh yang demikian, sesebuah kerajaan yang mengamalkan sistem demokrasi, ketiga-tiga badan yang membentuk kerajaan iaitu parlimen, eksekutif dan kehakiman harus diasingkan. Perjalanan setiap fungsi kerajaan itu perlu dibahagi dan dijalankan oleh ketiga-tiga badan ini. Dalam hal ini, badan kehakiman harus menjadi sebuah badan yang bebas daripada pengaruh kedua-dua badan tersebut.⁵³ Konsep ini dikenali sebagai konsep kebebasan kehakiman. Konsep kebebasan kehakiman ini sebenarnya berasal daripada prinsip pengasingan kuasa yang diperkenalkan oleh Montesquieu.⁵⁴ Beliau menegaskan bahawa ketiga-tiga badan ini harus mempunyai fungsi yang tersendiri dan bebas di antara satu sama lain. Ini kerana jika wujud campur tangan di dalam satu badan sahaja maka ianya boleh membawa kepada kekejaman dan ketidakadilan.

Di Malaysia, fungsi ketiga-tiga badan utama yang membentuk kerajaan ini dinyatakan di dalam Perlembagaan Persekutuan. Tun Mohamed Suffian turut

---

⁵² *Ibid.*

⁵³ Salleh Abas, *The Role of the Independent Judiciary*, Promarketing Publications, Kuala Lumpur, 1989, hlm. 3.

⁵⁴ *Ibid.*, hlm. 4.

menyatakan kepentingan wujudnya kebebasan badan kehakiman ini yang antara lain beliau menyebut:

*An independent judiciary is established by the Constitution not to glorify individual judges, not for their personel benefit, but to enable them to do their duty impartially and fairly without fear or favour. In most cases, such as between citizen and citizen, there is no danger of a judge being subject to pressure except from criminal elements. But in a case between Government and citizen the judge's independence is vital. If a judge ca be subjected to Government pressure however subtle, public confidence in essential institution to protect the citizen and mete out justice will be destroyed. Once that happens, it will take a whole generation to restore public contidence."*⁵⁵

Pada tahun 1985 Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB) juga telah menerima pakai prinsip asas kebebasan kehakiman ini dan mahukan ahlinya menerima pakai prinsip asas ini iaitu:

1. *The independence of the judiciary shall be guaranteed by the State and enshrined in the Constitution or the law of the country. It is the duty of all governmental and other institutions to respect and observe the independence of the judiciary.*

2. *The judiciary shall decide matters before them impartially, on the basis of facts and ' in accordance with the law, without any restrictions, improper influences, inducements, pressures, threats or interferences, direct or indirect, from any quarter -or for any reason.*

3. *The judiciary shall have jurisdiction over all issues of a judicial nature and shall have exclusive authority to decide whether an issue submitted for its decision is within its competence as defined by law.*

4. *There shall not be any inappropriate or unwarranted interference with the judicial process, nor shall judicial decisions by the courts be subject to revision. This principle is without prejudice to judicial review or to mitigation or commutatfon by competent authorities of sentences imposed by the judiciary, in accordance with the law.*

5. *Everyone shall have the right to be tried by ordinary courts or tribunals using established legal procedures. Tribunals that do not use the duly established procedures of the legal process shall not be created to displace the jurisdiction belonging to the ordinary courts or judicial tribunals.*

⁵⁵ Mohamed Suffian, "The Role ofThe Judiciary", INSAF Volume XX No.1 April 1987, Bar Council. Kuala Lumpur. hlm. 53.

6. The principle of the independence of the judiciary entitles and requires the judiciary to ensure that judicial proceedings are conducted fairly and that the rights of the parties are respected.

7. It is the duty of each Member State to provide adequate resources to enable the judiciary to properly perform its functions.⁵⁶

Pada tahun 2008, suatu rang undang-undang yang diberi nama Rang Undang-undang Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman 2008 (SPK) digubal. Bacaan pertama SPK dilaksanakan pada hari Selasa 10 Disember 2008.⁵⁷ SPK ini kemudiannya digezetkan pada 08 Januari 2009 setelah mendapat kebenaran Yang Di-Pertuan Agong pada 06 Januari 2009 dan dikenali sebagai Akta Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman 2009 (ASPK). Dalam hal ini, kesudian kerajaan untuk memperkenalkan ASPK ini dalam usaha untuk memperbaiki sistem kehakiman Malaysia adalah suatu langkah yang baik. Tujuan pengenalan akta ini, pihak kerajaan berhasrat untuk terus memperkukuhkan dan menjadikan sistem kehakiman Malaysia sebagai suatu sistem yang bebas. Salah satu fokus utama ASPK ini adalah untuk memberikan kebebasan dalam pemilihan hakim tanpa campur tangan yang terlalu ketara daripada pihak eksekutif. Dalam erti kata lain, konsep kebebasan kehakiman menjadi objektif utama kepada pengubalan ASPK ini.⁵⁸

Bagi membentuk sebuah sistem yang adil adalah perlu untuk membentuk sebuah badan kehakiman yang bebas. Badan ini haruslah bebas daripada pengaruh mana-mana pihak. Inilah perlunya untuk kita memahami betapa pentingnya konsep kebebasan kehakiman. Badan kehakiman tidak akan dapat berfungsi dengan baik jika

⁵⁶ Diterima pakai pada Kongres Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu yang Ke-7 mengenai "Crime and the Treatment of Offenders" yang diadakan di Milan pada 26 Ogos sehingga 6 September, 1985 dan telah disahkan oleh Resolusi 40/32 pada 29 November 1985 dan resolusi 40/146 pada 13 Disember 1985.

⁵⁷ *New Strait Times*, "Voice Vote Carries The Day", 17 December 2008.

⁵⁸ Kepentingan mendukung kebebasan kehakiman ini turut dinyatakan di bawah Seksyen 2. Lihat Undang-undang Malaysia, *Akta Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman 2009*, Akta 695, Parlimen Malaysia, Kuala Lumpur, 2009, hlm. 8.

ianya dipengaruhi oleh badan yang lain walaupun pengaruh tersebut adalah kecil.⁵⁹ Di samping itu, bagi tujuan keadilan konsep kebebasan kehakiman ini harus juga diperluaskan sehingga ke mahkamah bawahan iaitu ke Mahkamah Sesyen dan juga Majistret. Hal yang demikian ini adalah kerana kedua-dua mahkamah ini adalah di bawah Jabatan Perkhidmatan Awam Malaysia yang mana pelantikan dan gaji mereka dibayar oleh kerajaan. Dalam hal ini, kerajaan yang memerintah pula adalah dalam kalangan pihak eksekutif yang juga kebanyakan daripada mereka adalah juga ahli di dalam badan perundangan.

Hakim Mahkamah Rendah ini juga tertakluk kepada arahan perpindahan dari bahagian kehakiman kepada bahagian pendakwaan dari masa ke semasa. Justeru itu, kebanyakan hakim yang menduduki Mahkamah Rendah ini juga boleh dilantik ke jawatan pendakwa raya kemudiannya. Keadaan ini boleh menimbulkan konflik kepentingan yang mana jika berlaku akan mewujudkan ketidakadilan di dalam sistem perundangan itu sendiri. Oleh yang demikian, adalah perlu hakim yang dilantik untuk menduduki Mahkamah Rendah ini bebas daripada pengaruh eksekutif. Ini kerana kes yang dibicarakan di Mahkamah Rendah ini bukanlah kes yang kecil sahaja malah turut meliputi kes yang boleh membawa kepada hukuman penjara seumur hidup dan juga sebatan sebagaimana yang diperuntukkan dalam Seksyen 63 akta ini.⁶⁰ Justeru itu, kebebasan kehakiman di Malaysia tidak harus hanya tertumpu kepada mahkamah atasan semata-mata bahkan harus juga meliputi Mahkamah Rendah. Ini kerana keduanya mempunyai peranan yang sama bagi memastikan keadilan dapat direalisasikan di dalam negara ini.

⁵⁹ Salleh Abas, *The Role of the Independent Judiciary*, Promarketing Publications, Kuala Lumpur, 1989, hlm. 6.

⁶⁰ Lihat Undang-undang Malaysia, *Akta Mahkamah Rendah 1948*, Akta 92, Parlimen Malaysia, Kuala Lumpur, 1948, hlm. 16.

Bagi negara lain pula, konsep kebebasan kehakiman menjadi asas utama yang kuat dalam masyarakat British.⁶¹ Oleh itu, para hakimnya bebas membuat keputusan walaupun bertentangan dengan kehendak kerajaan kerana mereka ini bebas daripada pengaruh politik.⁶² Pada suatu ketika dahulu, pihak eksekutif bertanggungjawab melantik hakim dalam sistem kehakiman di United Kingdom. Walaupun hakim dilantik oleh raja tetapi ianya melalui nasihat daripada Perdana Menteri. Kemudiannya, sedikit perubahan berlaku yang mana pelantikan para hakim dicadangkan oleh Lord Chanselor kepada raja yang kemudiannya melantik hakim tersebut.

Namun begitu, masih terdapat lagi peranan pihak eksekutif apabila pelantikan hakim kanan masih melibatkan Perdana Menteri. Pada tahun 1997, Lord Chanselor ketika itu iaitu Lord Irvine of Lairg memutuskan bahawa pelantikan hakim perlu dibuat secara terbuka dan bukan lagi secara jemputan seperti yang diamalkan sebelumnya. Pada tahun 2001, Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman ditubuhkan untuk memantau proses pelantikan para hakim dan menyiasat aduan yang diterima akibat daripada proses pelantikan tersebut. Walau bagaimanapun, Suruhanjaya ini tidak mempunyai kuasa untuk mengubah sebarang keputusan mengenai pelantikan hakim yang dibuat tetapi laporan yang dibuatnya menjadi dasar kepada penambahbaikan kepada sistem yang sedia ada.

Kini, peranan pihak eksekutif dalam pelantikan hakim di United Kingdom adalah amat minimum. Perkara ini berlaku setelah pengubalan *Constitutional Reform*

⁶¹ Tun Mohd Salleh Abbas, *Prinsip Perlembagaan & Pemerintahan di Malaysia*, Haji Salleh Buang (ed). Dewan Bahasa dan pustaka, Kuala Lumpur, 2006, hlm. 287.

⁶² Konsep kebebasan kehakiman masyarakat British di United Kingdom. Lihat laman web <http://www.publications.parliament.uk/ukpga12005141contents-> Diakses pada 11 Januari 2018.

Act 2005 di United Kingdom yang mengawal pelantikan hakim di negara tersebut.⁶³ Akta ini telah membentuk Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman yang bebas pada tahun 2006.⁶⁴ Pelantikan hakim yang dilakukan melalui Suruhanjaya ini tidak melibatkan campur tangan daripada pihak eksekutif.⁶⁵ Perkara ini jelas dapat dilihat melalui ahli yang menganggotai suruhanjaya ini yang dilantik oleh raja atas syor yang dikemukakan oleh Lord Chanselor yang terdiri dari kalangan hakim dan juga peguam kanan. Tujuannya adalah untuk menjadikan sistem pelantikan hakim di United Kingdom lebih terbuka dan telus.

Akta ini juga mendorong kepada penubuhan sebuah lagi jawatankuasa yang dinamakan sebagai *Judicial Appointments and Conduct Ombudsman (JACO)*.⁶⁶ Fungsi badan ini adalah untuk menyiasat aduan yang diterima berkenaan dengan proses pemilihan hakim. Badan ini akan menyiasat aduan daripada calon yang memohon jawatan hakim yang mungkin tidak berpuas hati dengan proses pemilihan yang dijalankan. Badan ini juga diberikan tanggungjawab untuk menyiasat sebarang aduan atau perkara yang dikemukakan oleh Lord Chanselor kepada mereka. Ahli yang menganggotai badan ini pula bukannya terdiri daripada kakitangan kerajaan bagi menjamin kredibiliti serta kebebasan badan tersebut dalam membuat keputusan. Justeru itu, perubahan yang berlaku di United Kingdom dalam proses pelantikan hakim mereka merupakan suatu yang amat penting dalam menjamin prinsip

⁶³ http://www.opsi.gov.uk/lacts/lacts2005/ukpga_20050004_en_3#Pt3-Pb2~/1g26- Diakses pada 11 Januari 2018.

⁶⁴ Seksyen 61 *Constitutional Reform Act 2005*. Prosedur Suruhanjaya ini ada dinyatakan di bawah Jadual 12 akta yang sama. Lihat laman web <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2005/4/schedule/12>. Diakses pada 19 Januari 2018.

⁶⁵ *Ibid.*

⁶⁶ Lihat Seksyen 62 dan Jadual 13 *Constitutional Reform Act 2005*. <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2005/4/schedule/13>. Diakses pada 19 Januari 2018.

kebebasan kehakiman serta mengukuhkan konsep pengasingan kuasa di dalam sesebuah kerajaan.

Oleh yang demikian, di United Kingdom telah wujud suatu proses pemilihan para hakim yang baik dan bebas. Ini secara tidak langsung akan menjadikan sistem kehakiman mereka lebih telus. Penglibatan yang minimum dari pihak eksekutif dalam proses pemilihan hakim ini akan membolehkan hakim bertindak dengan lebih bebas tanpa sebarang tekanan daripada pihak yang lain. Manakala di India pula, pelantikan hakim mereka diperuntukkan di dalam Perlembagaan India. Perlembagaan India menyatakan proses pelantikan Hakim Mahkamah Tinggi sehingga Hakim Mahkamah Agung. Perlembagaan India juga memberikan kuasa pelantikan hakimnya kepada presiden tetapi setelah mendapat nasihat daripada Ketua Hakim dan Hakim Kanan yang lain. Dalam perkara yang berhubung dengan pelantikan Hakim Mahkamah Agung pula, presiden harus mendapatkan nasihat daripada Hakim Mahkamah Agung, Hakim Mahkamah Tinggi dan juga daripada Ketua Hakim. Sementara itu, bagi pelantikan hakim yang akan menduduki Mahkamah Tinggi pula, presiden harus mendapatkan nasihat daripada Ketua Hakim dan Gabenor di negeri-negeri yang berkenaan. Oleh yang demikian, pelantikan hakim di India turut melibatkan pengaruh eksekutif kerana pelantikan dibuat oleh presiden.

Namun begitu, ianya turut melibatkan peranan aktif daripada badan kehakiman kerana setiap pelantikan akan dibuat setelah mendapat nasihat daripada Ketua Hakim terlebih dahulu. Di dalam kes *Supreme Court Advocateson-Record Association & Ors v. Union of India*, Mahkamah Agung memutuskan bahawa proses mendapatkan nasihat daripada Ketua Hakim seperti yang termaktub di dalam Perlembagaan India

adalah mandatori. Penglibatan Ketua Hakim dalam proses permulaan pelantikan seseorang hakim adalah fatal dan tiada pelantikan boleh dibuat tanpa mendapat nasihat daripada Ketua Hakim.

Oleh yang demikian, pengaruh daripada badan eksekutif masih lagi wujud dalam hal perlantikan para hakim mereka. Namun begitu, peranan yang dimainkan oleh badan kehakiman India dalam urusan perlantikan ini juga adalah amat besar. Malahan sebarang perlantikan tanpa mendapat nasihat daripada Ketua Hakim akan menjadikan sesuatu perlantikan hakim tersebut tidak sah. Selain itu, perlantikan hakim bagi mahkamah bawahan di India juga melibatkan peranan daripada pihak mahkamah. Justeru itu, walaupun perlantikan dibuat oleh presiden tetapi peranan aktif yang dimainkan oleh badan kehakiman dapat menjamin kebebasan kehakiman di India. Dalam hal ini, pengaruh badan eksekutif dalam urusan perlantikan hakim mereka dapat diminimalkan.⁶⁷

1.9.2 Kepimpinan Autokratik

Pemimpin autokratik disifatkan sebagai pemimpin yang melakukan pemusatan kuasa, membuat keputusan mutlak, suka bekerja secara bersendirian dan mengehendkan penglibatan daripada pihak lain. Pemimpin ini pada kebiasaannya akan mendesak kepada pematuhan yang ketat terhadap setiap arahannya dalam menetapkan atau menentukan setiap langkah atau dasar yang diambil. Sebahagian besarnya tidak

⁶⁷ Zulazhar Tahir & Jal Zabdi Mohd Yusoff, *Kepentingan Kebebasan Kehakiman Dalam Konteks Keadilan di Malaysia*, Prosiding Seminar Antarabangsa Syariah dan Common Law 2012 Kali Ke-2 (Iscol 2012), Jilid 1, Fakulti Syariah dan Undang-undang, Universiti Sains Islam Malaysia, Nilai, 2012. hlm. 36.

diketahui oleh subordinat atau pengikutnya. Bagi memastikan semuanya berjalan lancar setiap kerja dan gerak laku subordinat atau pengikut akan dikawal dengan rapi. Sebarang percubaan golongan bawahan untuk mempersoalkan arahan ketua tidak digalakkan. Hanya sedikit atau tiada langsung peluang yang diberikan kepada orang bawahan untuk mengembangkan daya usaha dan kreativiti mereka. Asas gaya pemerintahan autokratik berdasarkan andaian bahawa pemimpin mengetahui semua perkara dan mengetahui perkara yang terbaik untuk organisasi ataupun para pengikutnya.⁶⁸

Pemimpin autokratik berpendapat bahawa subordinat atau pengikut tidak boleh dipercayai untuk melakukan sesuatu yang betul untuk organisasi. Oleh itu, pemimpin perlu mempunyai kuasa yang tiada hadnya. Pemimpin yang mengamalkan kepemimpinan autokratik selalu juga dikaitkan dengan kepimpinan yang berbentuk diktator.

1.9.3 Kepimpinan Diktator

Pemerintahan secara diktator merupakan seorang pemimpin yang mempunyai kuasa mutlak. Diktator pada kebiasaannya tidak dipilih secara demokratik oleh rakyat negaranya bahkan merampas kuasa melalui cara kekerasan. Seorang diktator mempunyai keupayaan dalam melaksanakan undang-undang sendiri tanpa perundingan dengan pihak lain. Diktator biasanya adalah merupakan

⁶⁸ Ramanathan. K., *Asas Sains Politik*, Edisi Ketiga, Penerbit Fajar Bakti Sdn. Bhd., Shah Alam, 2003, hlm. 372. Lihat juga Khairil Annas Jusoh, *Evolusi Kepimpinan 1: Tinjauan Teori-teori Terpilih*, Kasturi Jingga Corporation Sdn. Bhd, Kuala Lumpur, 2012, hlm. 49.

ketua tentera atau parti dominan dalam sesuatu negara. Di negara Barat, "diktator" biasanya digambarkan pemerintahan dengan cara kekerasan dan penindasan yang kejam. Fungsi terpenting seorang diktator ialah untuk menguasai semua operasi kerajaan. Sistem kediktatoran yang paling keras ialah yang bersifat menyeluruh seperti yang diamalkan di Jerman semasa di bawah Nazi, di China Komunis dan di bekas USSR.

Sistem ini berusaha untuk menguasai keseluruhan aspek kehidupan nasional, termasuklah kepercayaan dan sikap warganya. Ia mempunyai satu set pemikiran seperti Marxisme yang revolusioner dan berkehendakkan semua orang mengikutinya. Di tahap yang paling ekstrim, seperti semasa kepimpinan Josep Stalin di USSR, kuasa seorang diktator adalah begitu mutlak sekali berbanding dengan bentuk tirani yang pernah wujud sebelum ini. Kuasa mutlak yang dimiliki oleh seorang diktator menjadikannya seperti mempunyai kultus keperibadian atau *cult personality* di mana autoritinya disinonimkan dengan kewujudan regim itu sendiri.⁶⁹

1.10 Latar Belakang Sistem Pemerintahan di Malaysia

Corak sistem pemerintahan di Malaysia ditentukan berteraskan Perlembagaan Persekutuan dengan melakukan pengasingan kuasa kepada tiga badan dalam pemerintahan negara iaitu badan pentadbiran (*eksekutif*), badan perundangan (*legislatif*) dan badan kehakiman (*judiciary*). Pengasingan bidang kuasa bagi ketiga-tiga badan dalam pemerintahan negara ini dikenali sebagai doktrin pemisahan kuasa.

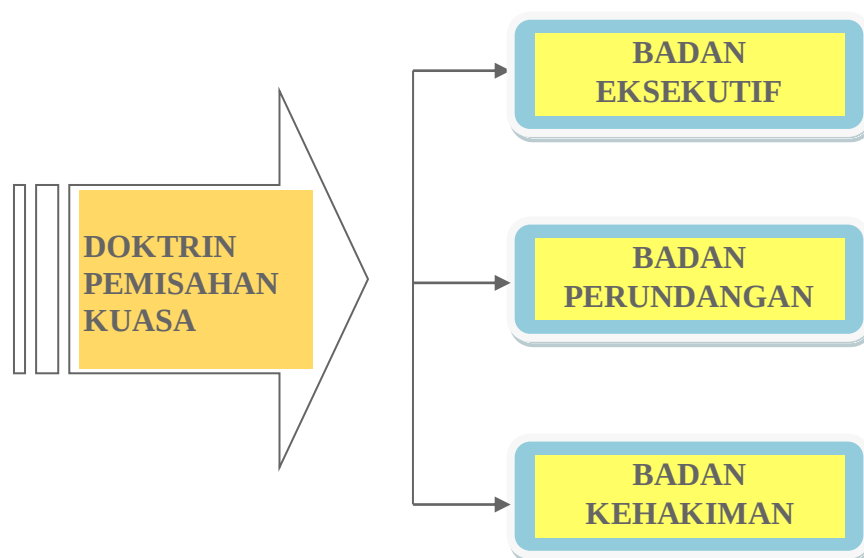
⁶⁹ Ghazali Mayudin, Saliha Hassan & Wan Abdul Rahman Wan Abdul Latiff, *Pengantar Sains Politik*, Modul 2, Universiti Kebangsaan Malaysia, Bangi, hlm. 8.

Doktrin ini diperkenalkan oleh Montesquieu, iaitu seorang ahli falsafah terkemuka Perancis pada abad ke-18. Sistem pemerintahan kerajaan Malaysia dan bidang kuasanya adalah sebagaimana berikut:

- i. Badan Pemerintah (*Executive*). Badan ini bertindak menjalankan kuasa eksekutif dan pemerintahan. Tidak boleh membuat undang-undang dan melakukan penghakiman.
- ii. Badan Perundangan (*Legislative*). Badan ini berfungsi untuk membahas dan meluluskan undang-undang. Ianya tidak boleh menyerahkan kuasa ini kepada mana-mana pihak dan tidak boleh mempunyai kuasa lain.
- iii. Badan Kehakiman (*Judicial*). Badan ini bertindak melaksanakan penghakiman dan tidak boleh meluluskan undang-undang atau menjalankan kuasa

Rajah 1.2. Doktrin Pemisahan Kuasa. Sumber : Diubahsuai daripada *Perlembagaan Persekutuan*, Pesuruhjaya Penyemak Undang-undang Malaysia, Kuala Lumpur, 2006.

⁷⁰ *Malaysia Kita*, International Law Book Services, Petaling Jaya, 2005, hlm. 183.

1.10.1 Badan Eksekutif

Badan Eksekutif di Malaysia ialah kabinet yang diketuai oleh Perdana Menteri Malaysia. Kabinet adalah merupakan sebuah majlis menteri yang bertanggungjawab kepada institusi parlimen. Perlembagaan Persekutuan Malaysia Perkara 43 memperuntukkan bahawa anggota kabinet hanya boleh dipilih daripada mana-mana Majlis Parlimen iaitu Dewan Rakyat atau Dewan Negara.⁷¹ Pada kebiasaannya, Yang Di-Pertuan Agong bertindak melantik semua menteri atas nasihat daripada Perdana Menteri. Namun, seorang Perdana Menteri haruslah dilantik terlebih dahulu dari Dewan Rakyat. Ahli Kabinet selalunya dilantik daripada majlis terendah bagi parlimen iaitu dari Dewan Rakyat.

kepada tiga badan utama iaitu eksekutif, perundangan dan kehakiman. Badan eksekutif berkuasa untuk menjalankan undang-undang, badan perundangan berkuasa untuk membahas dan meluluskan undang-undang. Badan kehakiman pula adalah berkuasa untuk mentafsir undang-undang dan menjalankan pengadilan melalui mahkamah. Walaupun ketiga-tiga badan iaitu eksekutif, perundangan dan kehakiman melaksanakan kuasa yang ada pada kerajaan, tetapi eksekutiflah yang sering disamakan dengan kerajaan. Oleh yang demikian, apabila kerajaan memainkan peranan yang semakin penting dalam mempengaruhi kehidupan rakyatnya, maka itu sebenarnya merujuk kepada kuasa dan tindakan badan eksekutif.

⁷¹ *Perlembagaan Persekutuan*, Pesuruhjaya Penyemak Undang-undang Malaysia, Kuala Lumpur, 2006, hlm. 54.

1.10.2 Badan Perundangan

Parlimen adalah merupakan badan perundangan bagi kerajaan persekutuan, ianya berperanan untuk membahas dan meluluskan undang-undang yang dikemukakan di dalam dewan perundangan. Undang-undang yang diluluskan kemudiannya akan dikuatkuasakan di seluruh negara berdasarkan kepada sistem Parlimen *Westminster*.⁷² Badan perundangan adalah penting untuk diasingkan daripada dua badan lainnya iaitu badan eksekutif dan badan kehakiman.⁷³

Untuk dilantik sebagai ahli badan eksekutif, calon tersebut hendaklah menjadi ahli parlimen terlebih dahulu. Oleh yang demikian, terdapat pertindihan fungsi berlaku antara eksekutif dan perundangan. Namun begitu, corak pemerintahan ini meletakkan badan perundangan sangat dihormati oleh rakyat dan ianya memainkan peranan yang penting bagi sesebuah negara yang berdaulat. Proses penggubalan undang-undang di negara yang mengamalkan sistem berparlimen adalah lebih cepat dan mudah jika dibandingkan dengan sistem berpresiden.⁷⁴

Badan perundangan atau Parlimen Malaysia mengandungi tiga komponen utama iaitu:

- a) Yang Di-Pertuan Agong
- b) Dewan Negara
- c) Dewan Rakyat.⁷⁵

⁷² Ghazali Mayudin, Saliha Hassan & Wan Abdul Rahman Wan Abdul Latiff, *Pengantar Sains Politik*. Modul 10, Universiti Kebangsaan Malaysia, Bangi, hlm. 17.

⁷³ *Ibid.*

⁷⁴ *Ibid.*

⁷⁵ *Malaysia Kita*, International Law Book Services, Petaling Jaya, 2005, hlm. 155.

1.10.3 Badan Kehakiman

Badan atau institusi kehakiman berperanan memelihara dan mempertahankan Perlembagaan Persekutuan serta menjalankan keadilan berteraskan undang-undang. Badan kehakiman merupakan suatu badan yang sangat penting bagi sesebuah negara yang menjalankan sistem pemerintahan secara demokrasi.⁷⁶ Peranan dan kepentingan badan kehakiman dapat dilihat melalui pelaksanaan pelbagai kuasa dan tugas badan ini sebagaimana berikut:

- i. Melakukan pentafsiran bagi Perlembagaan Persekutuan dan Perlembagaan Negeri.
- ii. Membicara dan memutuskan berkaitan perkara sivil dan jenayah.
- iii. Mentafsir undang-undang bertulis bagi persekutuan dan negeri.
- iv. Melakukan semakan kehakiman (judicial review), iaitu salah satu kuasa mahkamah bagi mengisytiharkan undang-undang yang digubal oleh parlimen atau Dewan Undangan Negeri sebagai tidak sah dan sebarang tindakan badan eksekutif sebagai tidak sah. Tugas utama badan kehakiman adalah bagi memastikan badan eksekutif dan perundangan tidak menyalahgunakan kuasa yang diberikan kepada mereka dan melakukan tindakan mengikut undang-undang.⁷⁷

⁷⁶ Nadzan Haron & Rozeman Abu Hassan, *Malaysia Melangkah Ke Hadapan: Pengajian Malaysia Sejak 1945*, Penerbitan Multimedia Sdn. Bhd., Puchong, 2010, hlm. 177.

⁷⁷ *Ibid*, hlm. 178.

1.11 Kesimpulan

Kesimpulannya, kebebasan badan kehakiman adalah berkonsepkan yang mana hakim diberikan kebebasan untuk membuat keputusan mahkamah tanpa sebarang bentuk gangguan sama ada dari eksekutif atau badan perundangan. Pada tahun 1988, berlakunya krisis yang melibatkan eksekutif dan badan kehakiman di Malaysia yang mana ianya menggugat kuasa dan kebebasan badan kehakiman. Peristiwa ini berlaku apabila Tun Salleh Abas mengadakan perjumpaan dan mesyuarat bagi menyatakan kekesalan para hakim terhadap badan eksekutif yang dipimpin oleh Perdana Menteri yang didakwa mengkritik dan cuba menyekat kebebasan badan kehakiman.⁷⁸ Peristiwa ini berlanjutan sehingga berlakunya pemecatan Ketua Hakim Negara (Tun Salleh Abas) daripada jawatannya.⁷⁹ Pemecatan tersebut berlaku pada masa pemerintahan Perdana Menteri yang keempat iaitu Tun Dr. Mahathir Mohamad yang ditafsirkan sebagai suatu bentuk penyekatan terhadap kebebasan badan kehakiman yang dijamin di sisi Perlembagaan Persekutuan.

Krisis ini meninggalkan impak yang besar kepada badan kehakiman melalui pindaan perlembagaan yang dilakukan oleh Perdana Menteri Malaysia ketika itu dan pindaan yang dilakukan tersebut telah menjejaskan bidang kuasa dan mengurangkan kebebasan badan kehakiman. Krisis antara eksekutif dan badan kehakiman yang berlaku pada tahun 1988 akhirnya membawa kepada kelemahan dan keruntuhan

⁷⁸ Lihat Minute Meeting Hakim-hakim Pada 25.3.88 dan Senarai Kehadiran Hakim-hakim.

⁷⁹ Ucapan Perbahasan Dato' Oo Gin Sun (Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri) Ketika Menjawab Pertanyaan Tuan Ting Chek Ming (Batu Gajah) Berkaitan Kebebasan Kehakiman Ketika Sesi Jawapan-jawapan Mulut Bagi Pertanyaan-pertanyaan di Dewan Rakyat pada 06 Disember 1988, hlm. 10914. Lihat juga Ucapan Perbahasan Dr. Tan Seng Giaw (Kepong) ketika Membentangkan Rang Undang-undang Perbekalan 1989 dan Usul Anggaran Pembangunan 1989 di Dewan Rakyat pada 02 November 1988, hlm. 7230.

badan kehakiman di negara ini.⁸⁰ Pada ketika itu, pelbagai isu yang membabitkan keputusan badan kehakiman yang kurang berpihak kepada eksekutif sangat tidak disenangi oleh Tun Dr. Mahathir. Badan eksekutif yang pada ketika itu dipimpin oleh Perdana Menteri Malaysia iaitu Tun Dr. Mahathir Mohamad menyimpulkan bahawa badan kehakiman telah mencabar pihak eksekutif. Berdasarkan kepada fakta kes yang berlaku, bab seterusnya pula akan melihat dengan lebih lanjut berkaitan hubungan Tun Dr. Mahathir dengan badan kehakiman di negara ini.

---

⁸⁰ *Ibid.*

